

Bildande av Naturreservatet Fegen i Falkenbergs kommun.

Länsstyrelsens beslut

Länsstyrelsen förklarar det område som avgränsats på kartan i bilaga 2A som naturreservat. Beslutet är fattat med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken (1998:808).

Naturreservatets gränser ska märkas ut i terrängen.

Namnet på naturreservatet ska vara Fegen.

Länsstyrelsen fastställer skötselplanen i bilaga 3. Beslutet är fattat med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.

Länsstyrelsen har tidigare beslutat om följande områdesskydd som berör det nu bildade naturreservatet:

- naturvårdsområde enligt 19 § naturvårdslagen den 23 maj 1980, dnr 11.126-1817-79
- beslut om tillägg till föreskrifterna genom Länsstyrelsens beslut den 12 mars 1982, dnr 11.126-531-82.

Länsstyrelsen beslutar att dessa beslut upphävs när nu aktuellt beslut vunnit laga kraft.

Motsvarande beslut har fattats av Länsstyrelserna i Jönköpings och Västra Götalands län.

Administrativa uppgifter

Namn:	Fegen
RegDOS ID	2002579
Län:	Hallands län
Kommun:	Falkenberg (Svenljunga och Gislaved)
Ungefärlig mittpunkt	1334630 – 6337030 (I Halland län)
Socken:	Gunnarp (Sandvik, Burseryd, Gryteryd, Kalv och Håcksvik)
Fastigheter och ägare:	Enligt sakägarförteckning (bilaga 6)

Fastighetskarta;	6C0h, 6C0i, 5C9h, 5C9i, 5C8h, 5C8i, 5C7g, 5C7h och 5C6g
Lägesbeskrivning	Naturreservatet Fegen utgörs av sjön Fegen med omgivningar och är beläget drygt 5 mil öster om Varberg och 3 mil söder om Svenljunga. Området ligger i gränzonen mellan Västra Götalands, Jönköpings- och Hallands län.
Nyttjanderättsinnehavare:	<i>Enligt sakägarförteckning (bilaga 6)</i>
Areal (ha):	Totalt: 6 127 ha F-län: 2 066 ha N-län: 896 ha O-län: 3 165 ha
Förvaltare:	Länsstyrelsen Hallands län
Natura 2000-beteckning:	Fegen-Halland SE 0530001 (Fegen, SE 0510047, Fegen östra SE 0310017)
Naturgeografisk region:	Sydsvenska höglandets väst del (11)

Syfte

Syftet med naturreservatet är att:

- bevara och ge förutsättningar för den naturliga och artrika fiskfaunan, framförallt med inriktning på den vårsiklöjan.
- bevara Fegen som en naturligt näringsfattig sjö med god vattenkvalité.
- bevara den för området karaktäristiska fågelfaunan, framför allt med inriktning på arterna storlom och fiskgjuse.
- ge goda förutsättningar för det rörliga friluftslivet.
- bevara de inom området förekommande naturtyperna och arterna som ingår i EU:s nätverk av skyddsvärda områden, Natura 2000, i gynnsamt tillstånd. För uppgifter om habitat och arter, se bevarandeplan för resp. Natura 2000-område.

Syftet ska tryggas genom att:

- vissa åtgärder inom skogsbruket, som kan påverka vattenkvaliteten negativt, regleras.
- Länsstyrelsen ska verka för en ändring av vattenregleringen till en som är mer gynnsam för sjöns växt- och djurliv,
- tiden för tillträdesförbud inom fågelskyddsområdena förlängs. Även andra naturvårdsinsatser, till exempel anläggning av boplatser för vissa fågelarter kan komma att genomföras.
- ett lägerplatssystem vidmakthålls.
- Friluftslivet ska ges möjlighet att utvecklas. Utvecklingen ska ske på ett sådant sätt att negativ påverkan på andra bevarandevärden undviks.

- Nya kunskaper om hotade och hänsynskrävande arter och livsmiljöer skall beaktas i den löpande skötseln av reservatet.

Fiskevård är ett viktigt medel för att säkerställa den värdefulla fiskfaunan. Rekommendationer för detta finns i den separata fiskevårdsplanen (Länsstyrelsen i Jönköpings län 2004), som uppdateras vid behov.

Beslut om föreskrifter

Länsstyrelsen beslutar att följande föreskrifter ska gälla i naturreservatet. Beslutet är fattat med stöd av 7 kap 5, 6 och 30 §§ miljöbalken.

A. Föreskrifter enligt 7 kap 5 § miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden

Det är förbjudet inom naturreservatet att:

1. utföra schaktning, utfyllnad, muddring eller liknande på stränder och bottnar i sjö och vattendrag,
2. lagra timmer i vatten,
3. använda kemiska bekämpningsmedel i vatten, eller på skogsmark närmare sjö eller vattendrag än 50 meter,
4. utföra skogsgödsling närmare sjö eller vattendrag än 50 meter,
5. sprida flytgödsel på tjälad eller snötäckt mark,
6. sprida flytgödsel närmare sjö eller vattendrag än 50 meter, såvida den inte myllas ned omedelbart.

Det är vidare förbjudet att utan Länsstyrelsens tillstånd:

7. plantera in nya djur- eller växtarter,
8. släppa ut avloppsvatten, fast ämne eller gas utöver vad som sker vid tidpunkten för detta förordnande,
9. uppföra helt ny byggnad annat än för jord- och skogsbrukets behov,
10. utföra schaktning,
11. anlägga väg,
12. bedriva täktverksamhet för husbehov, med undantag för mindre företag för jord- och skogsbrukets behov,
13. anlägga luft- eller markledning, mast eller antenn,
14. plantera eller så skog på mark som är öppen och hävdad vid tidpunkten för detta beslut.

Föreskrifter enligt A ovan gäller inte i följande fall:

- när förvaltaren, eller den förvaltaren utser, utför åtgärder som behövs för naturreservatets vård och skötsel,

- vid reparation av och underhållsröjningar för befintliga luftledningar. Markskador ska då undvikas,
- vid nedgrävning av befintliga luftledningar. Samråd ske med Länsstyrelsen senast 6 veckor innan åtgärd påbörjas,
- vid reparation och underhåll av befintliga vägar och vandringsleder.

För tomtmark gäller undantag från föreskrift A7, A10 och A13.

B. Föreskrifter om skyldighet att tåla visst intrång (7 kap 6 § miljöbalken)

Fastighetsägare och innehavare av särskild rätt ska tåla att följande anordningar utförs och att följande åtgärder vidtas:

1. utmärkning av naturreservatet i terrängen,
2. uppsättning upp informationstavlor,
3. anläggning och underhåll av parkeringsplatser, dragväg för kanoter och lägerplatser på de platser som framgår enligt skötselplanen,
4. genomförande av undersökningar av djur- och växtarter samt av mark- och vattenförhållanden.

I den till detta beslut hörande skötselplanen (bilaga 3) framgår i detalj var anordningar ska utföras och åtgärder vidtas.

C. Ordningsföreskrifter om rätten att färdas och vistas inom naturreservatet samt om ordningen i övrigt inom naturreservatet (7 kap 30 §)

Det är förbjudet att inom naturreservatet:

1. framföra motordriven farkost på sjön Fegen med högre hastighet än 5 knop under tiden 1 april – 31 juli, undantag gäller markerat område enligt karta 2A.
2. göra upp eld utom på platser som har anvisats av förvaltaren,
3. tälta, ställa upp husvagn eller husbil utom på platser som har anvisats av förvaltaren. På dessa platser får tältning/uppställande av husvagn eller husbil ske maximalt två dygn i följd.

Dessutom är det inom rutade områden som markerats på bifogad karta, bilaga 2 A, förbjudet att:

4. färdas eller uppehålla sig under tiden 1 april – 31 juli.

Föreskrifter enligt C gäller inte tomtmark, tillträde till byggnader eller när förvaltaren, eller den förvaltaren utser, utför åtgärder som behövs för naturreservatets vård och skötsel.

Beskrivning av naturreservatet

Reservatet omfattar sjön Fegen med omgivningar. Sjön är en oligotrof sprickdalsjö med relativt långsträckt utbredning och ett största djup på 38 meter. Den är en av de större sjöarna i Sydvästsverige. Huvuddelen av omgivningarna (reservatets landareal) utgörs av skogsmark som brukas som produktionsgranskog. Endast i söder, kring samhället Fegen finns något större, sammanhängande jordbruksmarker. I övriga delar finns jordbruksmark kring mindre till måttligt stora gårdar. De ängs- och betesmarker som finns inom reservatet är till största delen igenväxta så när som på vissa rester.

I sjön finns den mest skyddsvärda av arterna i reservatet: vårsiklöjan som endast finns i fyra sjöar i världen såvitt känt och som är klassad som akut hotad (CR). Även i övrigt är fiskfaunan rik, med totalt 17 arter. Kärlväxtfloran och lavfloran innehåller flera rödlistade arter. De senare förekomsterna finns i de små rester av ädellövskog eller ädellövrikt odlingslandskap som finns kvar i form av grova träd i lövbryn och igenväxta lövbärande fodermarker samt bokbestånd.

Sjön med omgivningar har en skyddsvärd fågelfauna. Framför allt fiskgjuse och storlom har relativt stora populationer. Även arter som mindre hackspett, spillkråka och smålom födosöker eller häckar i reservatet.

Fegen med omgivande sjöar och åar är ett mycket populärt besöksmål för friluftsturism, framför allt inriktad på kanotpaddling. Uppskattningsvis tio till femtontusen övernattningar sker inom Fegen-Kalvsjön-området.

En mer utförlig beskrivning av området lämnas i skötselplanen.

Planeringsbakgrund

Hela reservatet är av riksintresse för naturvården (NRO 15054 i O-län, NF 38 i F-län, NN 14 i N-län). För reservatet relevanta urvalskriterier för dessa områden är sjön med dess populationer av vårsiklöja, fiskgjuse och storlom, samt i övrigt rik fisk- och fågelfauna.

Större delen av reservatet (endast vattenmiljöerna i Västra Götalands län) ingår i ett Natura 2000-område. Syftet med detta överensstämmer med naturreservatets syften och föreskrifter.

Sedan 1980 har största delen av området varit skyddat som naturvårdsområde, men utan att någon skötselplan har fastställts. Det gamla naturvårdsområdets föreskrifter och syften överensstämmer i stort med det nya beslutet och skiljer sig bara i detaljer. Skogsstyrelsen har i Västra Götalands län inrättat ett biotopskydd och ett

naturvårdsavtal vid Gammalsjö 2002 respektive 2006 samt två naturvårdsavtal vid Trollås och Holmen 2004.

I de berörda kommunernas översiktsplaner har det hittills befintliga naturvårdsområdet tagits upp.

Området kring Sandviks kyrka i Jönköpings län är riksintresse för kulturmiljövården (KF 1).

Ärendets handläggning

Fegen avsattes som naturvårdsområde 1980, främst på grund av förekomsten av vårsiklöja, det rika fågellivet och områdets stora betydelse för det rörliga friluftslivet. Under senare delen av 2005 och början av 2006 har en skötselplan tagits fram av Naturcentrum AB, på uppdrag Länsstyrelserna i Västra Götalands, Jönköpings och Hallands län. Vissa ändringar i föreskrifterna görs nu i samband med att skötselplanen fastställs. En mindre utökning görs vid Sandvik, Jönköpings län. I övrigt ändras inte gränserna.

Förslag till beslut och skötselplan för naturreservatet Fegen skickades på remiss den 20 juni 2007 till Svenljunga, Gislaved, och Falkensbergs kommuner, Skogsstyrelsen, Fiskeriverket, Vägverket, Fegens fiskevårdsområdesförening, LRF, Södra Skogsägarna samt flera turistföretag och ett stort antal andra föreningar som är verksamma i naturreservatet. Samtidigt har berörda mark- och sakägare genom kungörelse förelagts enligt 24 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken att yttra sig över förslaget.

Till länsstyrelserna har det inkommit ett stort antal yttranden från berörda kommuner, Skogsstyrelsen, Fiskeriverket, LRF och Södra skogsägarna. Yttranden har också inkommit från många markägare, andra sakägare och från flera föreningar.

Det finns inkomna synpunkter som stöder förslaget och som även föreslår mer omfattande föreskrifter men även synpunkter som avvisar förslaget eller föreslår lättnader i föreskrifterna. Flera remissinstanser har haft mer eller mindre detaljerade synpunkter på skötselplanen, speciellt gäller det för Sandviksområdet i Jönköpings län. Många av dessa synpunkter har arbetats in i den slutliga utformningen av skötselplanen.

Sammanfattning av inkomna synpunkter för samtliga tre län framgår av bilaga 7.

Länsstyrelserna har den 25 oktober 2007 genomfört ett gemensamt informationsmöte i Kalv för markägare och andra intressenter under remisstiden. Vidare har två samrådsmöten hållits med lokala representanter för LRF och Södra Skogsägarna i Gislaved och Gislaveds kommun.

Skälen för Länsstyrelsens beslut

Sjön Fegen är av stort värde såväl för naturvården som för friluftslivet. För den mycket värdefulla fiskfaunan, innehållande bland annat den starkt hotade vårsiklöjan, är det gynnsamt att vissa restriktioner läggs på skogsbruket i området för att begränsa närsaltläckage och slamtransport till sjöarna. Även fågellivet, främst företrätt av de störningskänsliga arterna fiskgjuse och storlom, gynnas av de till naturreservatsbestämmelserna knutna områdena med tillträdesförbud.

Enligt miljöbalken ska ett naturvårdsområde hanteras som ett naturreservat eftersom skyddsformen naturvårdsområde inte finns i miljöbalken. Namnändringen från naturvårdsområde till naturreservat är endast en formalitet.

Litteraturuppgifter och erfarenheter av ringmärkning av fiskgjuse i området visar att en förlängning av tillträdesförbudet till den 31 juli är motiverad. Från äggläggningen är klar tills ungarna lämnar boet är det ca 88 dygn. Enligt uppgift börjar flertalet fiskgjusar ruva sina ägg omkring den 10 maj, och det har då föregåtts av några veckors bobyggnad av både hannen och honan. Det medför att ungarna oftast lämnar boet en vecka in i augusti månad.

En fortsatt hastighetsbegränsning under motsvarande tidsperiod som tillträdesförbudet anses motiverad. Området närmast Fegens samhälle undantas från naturreservatets föreskrift om hastighetsbegränsning.

Vissa värdefulla skogs- och betesmarksmiljöer skyddas och bevaras med hjälp av föreskrifter och viss skötsel. Länsstyrelsen anser att uppkomsten av lövskogsvegetation bör främjas men med anledning av ändrad skogsvårdslag samt tillkomsten av ädellövskogslagen med tillhörande anmälningsplikt bedömer Länsstyrelsen att restriktioner beträffande skogsbruk i lövskogsbestånd inte längre behövs. Vidare har de lövskogsområden som utpekats som mest värdefulla (se kartbilaga 2A) lösts in eller kommer att lösas in med intrångsersättning.

Länsstyrelsen anser att uppkomsten av lövskogsvegetation bör främjas men med anledning av ändrad skogsvårdslag samt tillkomsten av ädellövskogslagen med tillhörande anmälningsplikt bedömer Länsstyrelsen att restriktioner beträffande

skogsbruk i lövskogsbestånd inte längre behövs. Vidare har de lövskogsområden som utpekats som mest värdefulla lösts in med intrångsersättning.

Områdets förutsättningar för friluftsliv är mycket goda, och det är på grund av detta viktigt att skydda området från exploatering genom till exempel bebyggelse. Eftersom besöksstrycket är så stort är det nödvändigt att kanalisera framför allt övernattningar till för detta lämpliga platser. Detta möjliggörs av tältningsförbud i stort kombinerat med iordningställda lägerplatser.

Föreskrifterna bedöms inte påverka landsbygdsutvecklingen i någon större utsträckning. Landsbygdsutvecklingen ska ske på ett sådant sätt att negativ påverkan på de biologiska bevarandevärdena inte sker.

Miljömål

Naturreseptatet utgör ett led i arbetet med att uppnå de av riksdagen antagna miljömålen skyddsvärd sjö/vattendrag enligt Levande sjöar och vattendrag, delmål 8.1 och skyddsvärd skogsmark enligt Levande skogar, delmål 12.1. samt bevara och gynna förutsättningarna för växter och djur enligt Rikt växt- och djurliv, delmål 16.1 och 16.3.

Intresseprövning

Tillträdesförbudet behöver förlängas inom fågelskyddsområdena för att bättre tillgodose skyddet för fågellivet. En skötselplan behöver fastställas för att få en ändamålsenlig skötsel och förvaltning av naturreseptatet. Föreskrifterna är anpassade till naturreseptatets syften och värden. De är främst avsedda att begränsa skador i vattenmiljöerna, vissa markområde samt växt- och djurliv. Det krävs synnerliga skäl för att upphäva ett naturvårdsområde. Vid en avvägning mellan enskilda och allmänna intressen i enlighet med 7 kap 25 § MB finner Länsstyrelsen att föreskrifterna inte går längre än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Hushållningsbestämmelser

Naturreseptatsbildningen är förenlig med hushållningsbestämmelserna för mark- och vattenområden enligt 3 och 4 kap. miljöbalken och med den för området gällande översiktsplanen.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos regeringen (Miljödepartementet) genom skrivelse till Länsstyrelsen – se bilaga 9.

Upplysningar

Dispens från föreskrifterna m.m.

Om det finns särskilda skäl får Länsstyrelsen medge dispens från föreskrifterna för naturreservatet. Dispens får dock inte lämnas för åtgärder som strider mot syftet med reservatet. Om det finns synnerliga skäl får Länsstyrelsen helt eller delvis upphäva beslutet om naturreservatet (7 kap 7 § miljöbalken).

Annan lagstiftning gäller som vanligt

Vid sidan av föreskrifterna för naturreservatet gäller annan lagstiftning som vanligt. Lagar och föreskrifter som bedöms vara av särskild betydelse för att syftet med naturreservatet ska uppnås är t.ex. följande:

- Natura 2000
- Regler om körning i terräng i terrängkörningslagen och terrängkörningsförordningen.
- Regler om fridlysning av växter och djur i miljöbalken och artskyddsförordningen.
- Strandskyddsbestämmelser.
- Fisket regleras genom beslut av fiskevårdsområdet vilken i sin tur grundar sig på fiskelagstiftningen, särskilt ”Lag (1981:533) om fiskevårdsområden”.

Förvaltare och förvaltningsuppgifter

- Förvaltare är Länsstyrelsen. För områden som omfattas av naturvårdsavtal eller biotopskydd är Skogsstyrelsen förvaltare. Förvaltningen ska ske i samverkan med berörda markägare och berörda länsstyrelser.
- Naturreservatets gränser märks ut i terrängen genom förvaltarens försorg enligt anvisningar av Naturvårdsverket.
- Förvaltningen bedrivs enligt den skötselplan som fastställts av Länsstyrelsen. Skötselplanen ska ligga till grund för naturreservatets skötsel och ska vid behov revideras.

LÄNSSTYRELSEN
HALLANDS LÄN

BESLUT
2001-03-08

10 (10)

Beslut i detta ärende har fattats av landshövding Lars-Erik Lövdén. Vid den slutliga handläggningen av ärendet deltog länsrådet Lisbeth Schultze, lantbruksdirektör Stefan Samuelsson, biträdande länsantikvarie Marianne Foghammar, länsfiskekonsulent Peter Norell, jurist Asta Uptaite, länsarkitekt Peter Nordström och biolog Lars-Åke Flodin, den sistnämnde föredragande.

Lars-Erik Lövdén
Landshövding

Lars-Åke Flodin
Biolog

Beslut Bilagor

- Bilaga 1. Översiktskarta
- Bilaga 2a. Beslutskarta
- Bilaga 3. Skötselplan
- Bilaga 4a. Skötselplanekarta
- Bilaga 5. Karta friluftsanordningar
- Bilaga 6. Sakägarförteckning
- Bilaga 7. Sammanställning av inkomna remissvar.
- Bilaga 8. Konsekvensanalys.
- Bilaga 9. Beslut om kungörelsedelgivning och besvärshänvisning

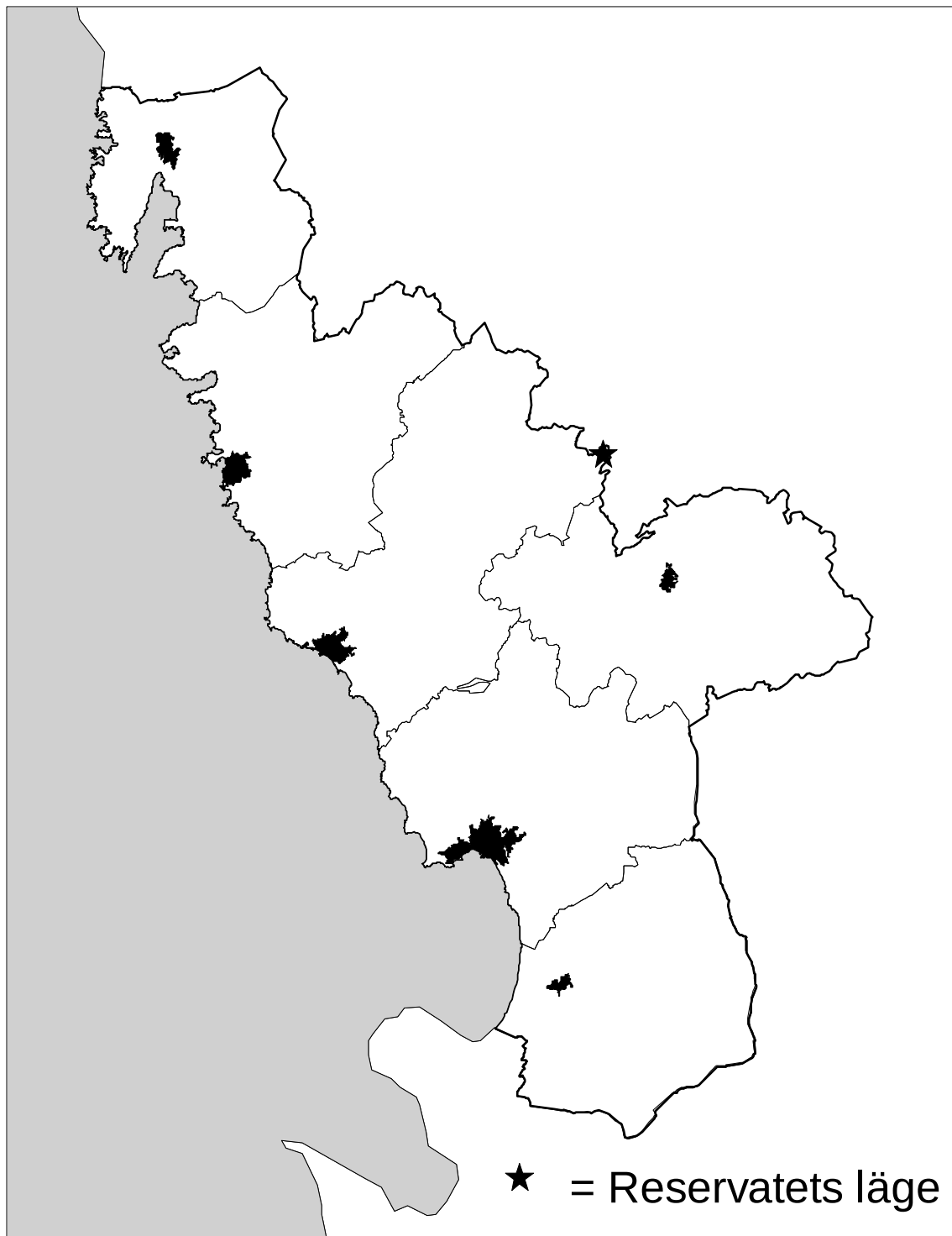

LÄNSSTYRELSEN
HALLANDS LÄN

BILAGA 1

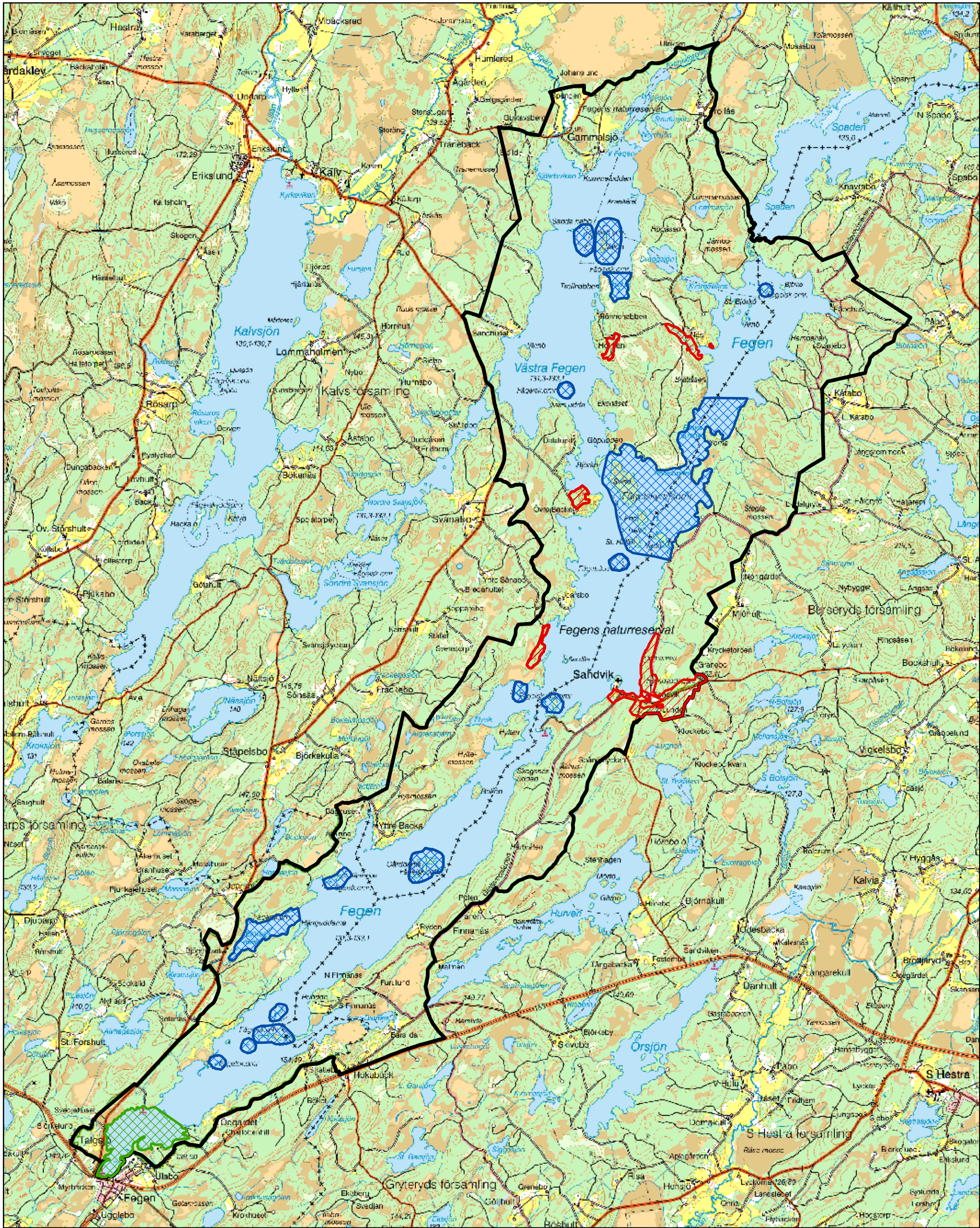
Översiktlig karta NR Fegen
Dnr 511-3356-06

Översiktlig karta över naturreservatet Fegen

Naturreservatet Fegen

Tillhör Länsstyrelsens beslut
dnr 511-3356-06

- Gräns för naturreservatet Fegen
- Områden där det är förbud mot skogsbruk
- Områden med tillträdesförbud 1 april - 31 juli
- Område som är undantaget från föreskrift C1 om hastighetsbegränsning

© Bakgrundskartor Lantmäteriet, dnr 106-2004/188

Kartkälla: Länsstyrelsen i Jönköpings län.

Godkänd från sekretessynpunkt för spridning.
Lantmäteriverket 1999-09-16.

1:55 000

Skötselplan för Naturreservatet Fegen i Falkenbergs kommun.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

SKÖTSELPLAN FÖR NATURRESERVATET FEGEN AVSEENDE DEL SOM LIGGER I FALKENBERGS KOMMUN.....

INNEHÅLLSFÖRTECKNING 1

1. SYFTE 2

2. BESKRIVNING AV OMRÅDET..... 2

2.1 UPPGIFTER OM NATURRESERVATET 2

2.2 TOPOGRAFI OCH LÄGE 4

2.3 GEOLOGI OCH HYDROLOGI..... 4

2.4 MARKANVÄNDNING 4

2.5 KULTURHISTORISKA BEVARANDEVÅRDEN 4

2.6 VEGETATION, FLORA OCH FAUNA 5

2.7 FRILUFTSLIV 7

2.8 BEBYGGELSE OCH ANLÄGGNINGAR 7

3 MARK- OCH VEGETATIONSVÅRD..... 7

3.1 ÖVERGRIPANDE MÅL 7

3.2 GENERELLA RIKTLINJER OCH ÅTGÄRDER 8

3.3 BESKRIVNING AV SKÖTSELOMRÅDEN 8

4 FRILUFTSLIV 10

4.1 ÖVERGRIPANDE MÅL 10

4.2 BEVARANDEMÅL 10

4.3 SKÖTSELÅTGÄRDER..... 11

5 GRÄNSMARKERING..... 11

6 UPPFÖLJNING 11

6.1 UPPFÖLJNING AV SKÖTSELÅTGÄRDER..... 11

6.2 UPPFÖLJNING AV BEVARANDEMÅL 11

6.3 REVIDERING AV SKÖTSELPLANEN 11

7 SAMMANFATTNING AV PLANERAD FÖRVALTNING 11

8 REFERENSER 12

2010-03-08

1. Syfte

Syftet med naturreservatet är att:

- bevara och ge förutsättningar för den naturliga och artrika fiskfaunan, framförallt med inriktning på den vårsiklöjan.
- bevara Fegen som en naturligt näringsfattig sjö med god vattenkvalité.
- bevara den för området karaktäristiska fågelfaunan, framför allt med inriktning på arterna storlom och fiskgjuse.
- ge goda förutsättningar för det rörliga friluftslivet.
- bevara de inom området förekommande naturtyperna och arterna som ingår i EU:s nätverk av skyddsvärda områden, Natura 2000, i gynnsamt tillstånd. För uppgifter om habitat och arter, se bevarandeplan för resp. Natura 2000-område.

Syftet ska tryggas genom att:

- vissa åtgärder inom skogsbruket, som kan påverka vattenkvaliteten negativt, regleras.
- Länsstyrelsen ska verka för en ändring av vattenregleringen till en som är mer gynnsam för sjöns växt- och djurliv,
- tiden för tillträdesförbud inom fågelskyddsområdena förlängs. Även andra naturvårdsinsatser, till exempel anläggning av boplatser för vissa fågelarter kan komma att genomföras.
- ett lägerplatssystem vidmakthålls.
- Friluftslivet ska ges möjlighet att utvecklas. Utvecklingen ska ske på ett sådant sätt att negativ påverkan på andra bevarandevärden undviks.
- Nya kunskaper om hotade och hänsynskrävande arter och livsmiljöer skall beaktas i den löpande skötseln av reservatet.

Fiskevård är ett viktigt medel för att säkerställa den värdefulla fiskfaunan.

Rekommendationer för detta finns i den separata fiskevårdsplanen (Länsstyrelsen i Jönköpings län 2004), som uppdateras vid behov.

2. Beskrivning av området

Beskrivningarna under 2.2 – 2. 8 gäller hela naturreservatet Fegen, i övrigt beskrivs endast de delar som ligger i Hallands län.

2.1 Uppgifter om naturreservatet

Namn:	Fegen
RegDOS ID	2002579
Natura 2000-	Fegen-Halland SE 0530001 (Fegen, SE)

beteckning:	0510047, Fegen östra SE 0310017)
Län:	Hallands län
Kommun:	Falkenberg (Svenljunga och Gislaved)
Socknar:	Gunnarp (Sandvik, Burseryd, Gryteryd, Kalv och Håcksvik)
Naturgeografisk region:	Sydsvenska höglandets väst del (11)
Fastighetskarta:	6C0h, 6C0i, 5C9h, 5C9i, 5C8h, 5C8i, 5C7g, 5C7h och 5C6g
Lägesbeskrivning	Naturreseptatet Fegen utgörs av sjön Fegen med omgivningar och är beläget drygt 5 mil öster om Varberg och 3 mil söder om Svenljunga. Området ligger i gränzonen mellan Västra Götalands, Jönköpings- och Hallands län.
Förvaltare:	Länsstyrelsen Hallands län
Areal (ha):	Totalt: 6 127 ha F-län: 2 066 ha N-län: 896 ha O-län: 3 165 ha
Markslag (inom N-län):	Skogsmark: 400 ha Våtmark: 19 ha Vatten: 430 ha Jordbruksmark: 24 ha Övrigt: 23 ha

Förekommande Natura 2000-habitat

3130 Oligo- mesotrofa sjöar (F-län, N-län, O-län)

6510 Slätterängar i låglandet (F)

7110 Högmossar (F)

7140 Öppna svagt välvda mossar (N, O)

9070 Trädklädda betesmarker av fennoskandisk typ (F)

9110 Bokskog av fryletyp (F)

Natura 2000-arter (län):

A001 Smålom *Gavia stellata* (F, O)

A002 Storlom *Gavia arctica* (F, N, O)

A038 Sångsvan *Cygnus cygnus* (O)

A094 Fiskgjuse *Pandion haliaetus* (F, N, O)

A140 Ljungpipare *Pluvialis apricaria* (O)

A166 Grönben *Tringa glareola* (O)

A193 Fisktärna *Sterna hirundo* (F)

2010-03-08

A236 Spillkråka *Dryocopus martius* (N)

A409 Orre *Tetrao tetrix tetrix* (O)

Mer fakta om habitat och arter inom Natura 2000 finns i bevarandeplanen för Natura 2000-området.

2.2 Topografi och läge

Naturreseptatet Fegen är beläget i västra delen av det sydsvenska höglandet där Sjuhäradsbygdens kuperade, brutna landskap går över i den något flackare smålandsterrängen. Sjön ligger i en sprickdal som löper i nordostlig-sydvästlig riktning, vilken korsas av mindre sprickdalar i vinkelrät riktning. Fegen ligger på ungefär 132 meters höjd över havet och omgivande marker går upp till ungefär 175 meter över havet.

2.3 Geologi och hydrologi

Berggrunden är i huvudsak tillhörande den gnejs som dominerar i stora delar av Sydvästsverige. I norr, vid Näs och Trollås, finns inslag av mer basiska bergarter. Jordarter är främst finare moränmaterial i höjdlägen och med förekomst av isälvsmaterial i form av rullstensåsar, terrasser och kullar. Till exempel finns en åssträckning som är uppdelad i kullar vid Finnanäs i södra delen av reservatet.

Sjön Fegen är oligotrof och har ett största djup på 38 meter. Vissa delar är dock relativt grunda. Sjön är knappt 24 km² och är därmed en av de större sjöarna i Sydvästsverige. Tillrinningsområdet är 161 km² stort och domineras av skogs- och myrmark. Avrinningen sker huvudsakligen via Svansjöarna och Götshults kanal till Kalvsjön, men gick ursprungligen via Spångån vid Gammalsjö. Det nya utloppet tillkom i samband med en sjösänkning på 2,4 meter. Sjön ingår i Lillåns del av Ätråns avrinningsområde. Fegen är en reglerad sjö med en stor regleringsamplitud på 1,75 m .

2.4 Markanvändning

Huvuddelen av landarealen utgörs av skogsmark som brukas som produktionsgranskog. Endast i söder, kring samhället Fegen finns något större, sammanhängande jordbruksmarker. I övriga delar finns jordbruksmark kring gårdar som Yttre och Övre Backa, Finnanäs, Näs, Sandhult och kring två miljöer av lite mer högre ståndskaraktär, Sandvik och Gammalsjö. Mycket av den tidigare hävdade marken har växt igen, till exempel kring Trollås by. Några marker hålls öppna genom bete, till exempel vid Sandvik. De åkrar som finns kvar bland småmiljöerna tjänstgör som mer eller mindre permanent vall, i söder betas delar. Under 2004 har Trollås inägor börjat restaureras.

2.5 Kulturhistoriska bevarandevärden

Kring sjön finns bebyggelse med höga kulturhistoriska värden. Gammalsjö är ett säteri med gamla anor och ett betydelsefullt läge vid svensk-danska gränsen. Sandviks kyrka med omgivning är av riksintresse för kulturmiljövården. Trollås by är ett mycket fint exempel på en äldre bymiljö, som endast glesats ut något i samband med laga skifte.

2010-03-08

Flera av de ingående byggnaderna har höga värden men är förfallna och kommer inom de närmaste decennierna sannolikt att rasa samman om inget görs. I utkanten av reservatet ligger Gammalsjö kvarn som är från mitten av 1800-talet.

Fornlämningar finns bland annat på Kummeludden vid Gammalsjö och vid Övre backa. Värdefulla odlingsspår går att hitta vid nästan alla de ovan nämnda bebyggelse- och odlingsmiljöerna. Bland andra kulturspår av intresse kan nämnas "Ankestenen", den sten som sägs ha utgjort gräns mellan de tre landskapen Västergötland, Småland och Halland.

En udde strax norr om Svinön kallas för Göpeborgen och här finns lämningar efter en fornborg med spår av fem byggnader.

2.6 Vegetation, flora och fauna

Landmiljön i reservatet domineras av produktionsgranskog. Lövinslaget är ganska måttligt, ungefär 5%. Här och var finns små partier med mera värdefull natur, främst bokskog och ädellövmiljöer med grova ekar och andra ädellövträd. Bokskogsmiljöer finns främst vid Sandvik, men små förekomster finns även vid Holmen, söder om Ekenäset och på Hyltan. Miljöer med grova och i övrigt värdefulla ädellövträd finns i Sandvik, Strättebo, Sotanäs, Övre Backa, Holmen, Näs och Trollås. Floran i bokskogarna och övriga ädellövmiljöer är relativt rik, framför allt på lavar och mossor som kräver hög och jämn fuktighet.

Odlingsmarker finns spridda, mest kring ensamliggande gårdar runt sjön. Särskilt tilltalande för ögat är de kring Finnanäs, Sotanäs, Näs, Joarsbo och Övre Backa. Runt säteriet Gammalsjö finns både åkrar och park med grova lövträd. Bevarade naturbetesmarker är inte så många. De största arealerna som betas eller kan betas är före detta åkermark. Vid Sandvik, Gammalsjö och Näs förekommer bete på gammal inägomark som delvis sannolikt bestått av ängs- och hagmark.

Vattenmiljön innehåller den mest ovanliga, skyddsvärda arten: vårsiklöjan. Denna art finns endast, såvitt känt idag i fyra sjöar i världen och klassas som akut hotad (CR). Förutom denna art finns ytterligare 16 arter fisk i sjön. På bottnar och stränder finns dessutom ett flertal rödlistade eller ovanliga vatten- eller våtmarksanknutna kärlväxter.

Tabell 2. Tabell över förekomst av rödlistade arter och Natura 2000-arter Inom hela Fegen naturreservat.

Kategori: Rödlistade arter (ArtDatabanken 2005): (RE) Försvunnen; (CR) Akut hotad; (EN) Starkt hotad; (VU) Sårbar; (NT) Missgynnad; (DD) Kunskapsbrist
Arter i art- och habitatdirektivet och fågeldirektivet: (EU).

Referenser: LST Länsstyrelsen, SKS Skogsstyrelsen, VF Västergötlands flora

<i>Art</i>	<i>Kategori</i>	<i>Invent.år</i>	<i>Ref.</i>
Kärlväxter			
<i>klockgentiana</i> , <i>Gentiana pneumonanthe</i>	VU	2002	LST
<i>strandlummer</i> , <i>Lycopodiella inundata</i>	NT	2002	VF
<i>skaftslamkrypa</i> , <i>Elatine hexandra</i>	VU	2002	VF
<i>flytsäv</i> , <i>Isolepis fluitans</i>	NT	2002	VF
<i>sjötåtel</i> , <i>Deschampsia setacea</i>	NT	2002	VF
Mossor			
<i>bokfjädermossa</i> , <i>Neckera pumila</i>	NT	2003	SKS
Lavar			
<i>lunglav</i> , <i>Lobaria pulmonaria</i>	NT	2003	SKS
<i>blomskägglav</i> , <i>Usnea florida</i>	NT	2003	SKS
<i>bokvårtlav</i> , <i>Pyrenula nitida</i>	NT	2003	SKS
<i>bokkantlav</i> , <i>Lecanora glabrata</i>	NT	2003	SKS
Fiskar			
<i>vårsiklöja</i> , <i>Coregonus trybomi</i>	CR	1996	LST
<i>ål</i> , <i>Anguilla anguilla</i>	CR	1996	LST
Fåglar			
<i>smålom</i> , <i>Gavia stellata</i>	NT, EU	1996	LST
<i>storkom</i> , <i>Gavia arctica</i>	EU	1996	LST
<i>sångsvan</i> , <i>Cygnus cygnus</i>	EU	1996	LST
<i>fiskgjuse</i> , <i>Pandion haliaetus</i>	EU	1996	LST
<i>ljungpipare</i> , <i>Pluvialis apricaria</i>	EU	1996	LST
<i>grönbena</i> , <i>Tringa glareola</i>	EU	1996	LST
<i>fisktärna</i> , <i>Sterna hirundo</i>	EU	1996	LST
<i>spillkråka</i> , <i>Dryocopus martius</i>	EU	1996	LST
<i>orre</i> , <i>Tetrao tetrix</i>	EU	1996	LST

2010-03-08

Även våtmarkerna inom området torde vara av visst till högt värde. Här finns i stort sett alla typer av mossar, tillsammans med fattigkärr, sjöstrandsanknutna kärr och tjärnar. Bland våtmarksmiljöer märks Lommamossen-Järnbomossen-området strax söder om Trollås och Barmen vid Finnanäs. Det förra har förbindelse med den stora Ammamossen norr om reservatet och är mångformigt och relativt lite påverkat. Barmen är en vik som övergår i våtmarker som är av betydelse för fågellivet.

Sjön med omgivning har en skyddsvärd fågelfauna. Framför allt fiskgjuse och storlom har relativt stora populationer. Även arter som mindre hackspett, spillkråka och smålom födosöker eller häckar i reservatet.

2.7 Friluftsliv

Fegen med omgivande sjöar och åar är ett mycket populärt besöksmål för friluftsturism, framför allt inriktad på kanotpaddling. Uppskattningsvis 10-15000 övernattningar sker inom Fegen-Kalvsjön-området per år. För att underlätta för friluftslivet och för att kanalisera belastningen finns ett antal lägerplatser där ved, eldningsplats, tältplats och vindskydd tillhandahålls. På Smålandssidan går Gislavedsleden genom områdets östra del. Dagbesökare badar på någon av badplatserna, fiskar från båt eller vandrar.

Det rika friluftslivet riskerar att inverka negativt genom främst slitage/nedskräpning och störning av fågellivet. För att minska dessa effekter har tälningsförbud utom vid lägerplatserna gällt sedan naturvårdsområdets inrättande, liksom ett antal fågelskyddsområden med tillträdesförbud under häckningstid.

2.8 Bebyggelse och anläggningar

I Fegens samhälle finns en småbåtshamn med ramp där det är möjligt att sjösätta mindre båtar. Lägerplatser finns på ett antal platser runt om i reservatet (se ovan). I norra delen av Västra Fegen finns en sjöbod för båt som används av tillsyningsmännen för skötsel och tillsyn. Två officiellt utpekade badplatser finns i mellersta och södra delen av reservatet. Vandrarhem finns i Kalv och Fegen. Caféverksamhet äger rum i Övre Backa.

3 Mark- och vegetationsvård

3.1 Övergripande mål

- Att bibehålla en god vattenkvalitet i sjön Fegen.
- Att bibehålla goda livsmiljöer och förutsättningar för hotade och ovanliga arter såsom vårsiklöja, storlom, fiskgjuse, flera lav- och mossarter m.m.
- Att verka för en ändring av vattenregleringen till en som är mer gynnsam för sjöns växt- och djurliv.

2010-03-08

Omsorg om vattenkvaliteten ska ske genom vissa föreskrifter kombinerat med information om frivilliga hänsyn i skogsbruket, se generella riktlinjer och åtgärder, nedan. Landmiljöns naturvärden säkras genom inriktad skötsel enligt skötselområdesbeskrivningen nedan. I fiskevårdsplanen (2004) tas både generella hänsyn och riktade naturvårdsåtgärder upp.

Prioriterade värden i skogsmiljöerna är främst de lavar, mossor, svampar, insekter och fåglar som är knutna till ädellövmiljöer och grova och/eller hamlade lövträd. Prioriterade värden i vattnet är främst vårsiklöja, men också övriga hotade eller ovanliga fiskarter och kärlväxter.

3.2 Generella riktlinjer och åtgärder

76 procent av vattentillförseln till sjön utgörs av tillrinnande vatten (1974). Detta innebär att det är viktigt för förhållandena i sjön hur den omkringliggande marken brukas.

Såväl skogs- som jordbruksmark ska skötas enligt **lagars och förordningars hänsynsregler** och efter reservatets föreskrifter.

Skogsvårdslagen inklusive föreskrift A1-A6 gäller för all skogsmark inom Fegen som inte är inlöst. Skogsstyrelsen hanterar tillsyn och avverkning i vanlig ordning.

Länsstyrelserna rekommenderar även att så stor areal som möjligt återplanteras med löv. Lövträd och lövskogsmiljöer står för de stora naturvärdena till lands i området. En ökad lövandel i skogsmarken kan bidra till att öka dessa värden. För praktiska råd, till exempel kring kantzoner hänvisas till Skogsstyrelsens skrift Skogsbruk vid vatten (2000).

Under de senaste decennierna har ett omfattande arbete med att anlägga bon för främst lommar och fiskgjuse bedrivits av lokala ornitologer. Detta ligger helt i linje med reservatets syfte och kan med fördel fortsätta.

3.3 Beskrivning av skötselområden

Endast det skötselområde som till hela eller delar av sin omfattning finns i Hallands län beskrivs här.

Skötselområde 1 – Sjön Fegen

Naturtyp/er:

Näringsfattig klippbäckensjö

Natura 2000-habitat:

3130 Oligo-Mesotrofa sjöar

2010-03-08

Areal:

2 380 ha (23,8 km²) gäller alla tre länen

Beskrivning:

Klarvattensjö med varierade bottenförhållanden. Den är en av de största sjöarna i sydvästra Sverige. Sjön är hemvist för en mycket rik fiskfauna innehållande 17 arter. Särskilt högt skyddsvärde har vårsiklöjan som här tros ha sin enda kända kvarvarande population i Sverige, en av fyra i världen. Sjön har stor betydelse som häcknings och fiskesjö för bl a storlom och fiskgjuse men även smålom.

Fegens vattenregim är reglerad i vattendom. Vattenståndsvariationer under storlommens ruvningsperiod är negativt för artens häckningsframgång.

Fiskevårdsplanen (Länsstyrelsen i Jönköpings län 2004) och åtgärdsprogrammet för vårsiklöja (utformas av Fiskeriverket) anger detaljer när det gäller fiskevården. Fiskevårdsplanen har tagits fram i samarbete mellan länen och Fiskevårdsområdesföreningen och är inget bindande dokument men föreningen har beslutat att arbeta utifrån den.

Bevarandemål:

- Arealen näringsfattig sjö (oligo-mesotrof sjö) ska vara minst 2 380 ha vid normalvattenstånd.
- Fegens goda vattenkvalitet bibehålls och sjön förblir naturligt näringsfattig. Fegen ska ha högst tillståndsklass 2 för näringsämnen (totalfosfor), pH-värde, siktdjup (NV07) och absorbans (NV96).
- De för naturtypen typiska växterna braxengräs, notblomster, strandpryl och sylört ska förekomma.
- Sik och vårsiklöja ska finnas i reproducerande bestånd.
- Det ska finnas förutsättningar för minst 20 par av storlom att häcka i anslutning till sjön.
- Det ska finnas förutsättningar för minst 15 par av fiskgjuse att häcka i anslutning till sjön.

Skötselåtgärder:

- Länsstyrelsen ska verka för en ändring av vattenregleringen till en som är mer gynnsam för sjöns växt- och djurliv.

- Anläggning av boplatser för vissa fågelarter som till exempel fiskgjuse kan genomföras vid behov.
- Kalkning ska ske enligt aktuell kalkningsplan.

4 Friluftsliv

4.1 Övergripande mål

Skötselområdet gäller hela naturreservatet, dvs alla tre länen. Målet med arbetet för friluftslivet inom reservatet är att göra det möjligt för besökare att få naturupplevelser utan att detta minskar områdets naturvärden. En kombination av lägerplatser, parkeringsplatser och tydlig information, samt tillsyn av att föreskrifterna efterlevs ska göra detta möjligt.

4.2 Bevarandemål

Det ska finnas minst 13 informationstavlor inom reservatet. Föreslagna placeringar framgår av karta över friluftsanordningar, bilaga 5. Det ska dessutom finnas en informationstavla i anslutning till varje lägerplats. Tavlorna ska utformas enligt Naturvårdsverkets anvisningar och ska innehålla karta över reservatet samt beskriva dess syfte, bevarandevärden och gällande föreskrifter för allmänheten. Även de kulturhistoriska bevarandevärdena beaktas vid framtagande av informationsmaterial.

Möjligheterna att ha ett gemensamt informationsmaterial om Fegen som en PDF.fil som kan hämtas på respektive länsstyrelses och kommuns webbsida ska undersökas.

Det bör finnas 7 till 14 lägerplatser någorlunda jämnt fördelade inom reservatet. Föreslagna placeringar framgår av karta över friluftsanordningar, bilaga 5. På en lägerplats ska det finnas vindskydd, torrdass, soptunna, eldstad och ved. Innan anläggning av ny lägerplats sker ska kontroll ske så att placeringen inte medför störningar på fågelfaunan. Det bör vara möjligt att campa med husvagn/husbil på en av lägerplatserna.

Det ska finnas tre parkeringsplatser. Föreslagna placeringar framgår av karta över friluftsanordningar, bilaga 5.

Det ska finnas en dragled för kanoter mellan västra och östra Fegen, enligt karta bilaga 5.

I Gislaveds kommun finns vandringsleden Gislavedsleden som berör naturreservatet. Möjligheten att anlägga en vandringsled i de andra länen, och som i så fall binds ihop med Gislavedsleden, bör utredas.

4.3 Skötselåtgärder

Nuvarande informationstavlor ska uppdateras med ny information.

Tillsyn av lägerplatserna sker kontinuerligt för påfyllnad av ved, tömning av latrin och sopor mm.

5 Gränsmarkering

Reservatets gränser ska vara utmärkta i fält. Gränsmarkeringar skall utföras enligt naturvårdsverkets anvisningar.

6 Uppföljning

6.1 Uppföljning av skötselåtgärder

Skötselåtgärder som utförs i reservatet ska dokumenteras av den som utför åtgärden.

6.2 Uppföljning av bevarandemål

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs.

Uppföljning av fiske och fiskevård regleras i fiskevårdsplanen.

En fördjupad uppföljning av naturvärdena i reservatet och de uppsatta bevarandemålen ska ske. På nationell nivå pågår arbete med att ta fram uppföljningsmetodik för Natura 2000-områden. Uppföljningen av reservatet ska ske med motsvarande metodik.

6.3 Revidering av skötselplanen

Skötselplanen gäller tills vidare och revideras då uppföljningen indikerar att behov finns. Länsstyrelsen ansvarar för att dokumentationen utförs och utvärderas.

7 Sammanfattning av planerad förvaltning

Hela förvaltningen för naturreservatet Fegen bekostas av staten. Skogsstyrelsen är ansvarig för finansieringen av förvaltningen av områden som är skyddade med

2010-03-08

biotopskydd och naturvårdsavtal. För övriga delar av Fegen bekostar respektive Länsstyrelse naturvårdsförvaltningen av området.

Tabell 3. Prioritering av föreslagna skötselåtgärder och uppföljning
Intervall för genomförande och prioriteringsgrad på åtgärden: (1) Högsta prioritet; (2) Hög prioritet; (3) Lägre prioritet.

Skötselåtgärd/uppföljning	Skötselområde	När/intervall	Prioritet
Informationsskyltar, nya ersätter gamla	hela reservatet	snarast	1
Anläggning av nya lägerplatser	hela reservatet	snarast	1
Tillsyn (föreskrifter) och skötsel av lägerplatser	hela reservatet	ständigt	1
Uppföljning av antal häckande fiskgjuse och storlom	1	minst vartannat år	1
Anläggning av boplatser för t ex fiskgjuse	1	vid behov	2
Uppföljning av bevarandemål	alla	vart 7:e-12:e år	3

8 Referenser

Cederberg, B., Löfroth, M. 2000. Svenska djur och växter i det europeiska nätverket Natura 2000. ArtDatabanken, SLU, Uppsala.

Dahlgren, T. 2004. Fiskgjuseinventering 2004 i Falkenbergs k:n, sydvästra delen av Svenljunga k:n och nordvästra delen av Gislaveds k:n. Stencil

Eriksson, M.O.G., Dahlgren, T., Holmer, A., Lindberg, P. & Åhlund, M. 2005. Storlommens Gavia arctica häckningsframgång innanför och utanför fågelskyddsområden i sjöarna Fegen och Sottern. Ornis Svecica 15:212-219

Fornlämningsregistret. Riksantikvarieämbetet.

Gärdenfors, U., 2005. Rödlistade arter i Sverige 2005. ArtDatabanken, SLU, Uppsala.

Länsstyrelsen i Jönköpings län. 2004. Fiskevårdsplan Fegen 2004. Meddelande 2004:45. Jönköping.

Länsstyrelsen i Jönköpings län. Databas över hotade arter.

Länsstyrelsen i Jönköpings län. Registerblad F1. (Riksintresse för kulturmiljövård)

Naturvårdsverket. 1997. Svenska naturtyper i det europeiska nätverket Natura 2000.

2010-03-08

Skogsstyrelsen. 1995. Instruktion för Datainsamling vid inventering av nyckelbiotoper. Jönköping.

Skogsstyrelsen. 2000. Skogsbruk vid vatten. Jönköping.

Skogsstyrelsen (Skogsvårdsstyrelsen) Västra Götaland 2004. Naturvårdsavtal för delar av Kalvs-Holmen 1:3 och Trollås 1:4, 1:5 och 1:6. Biotopskydd på Gammalsjö 1:1. Svenljunga.

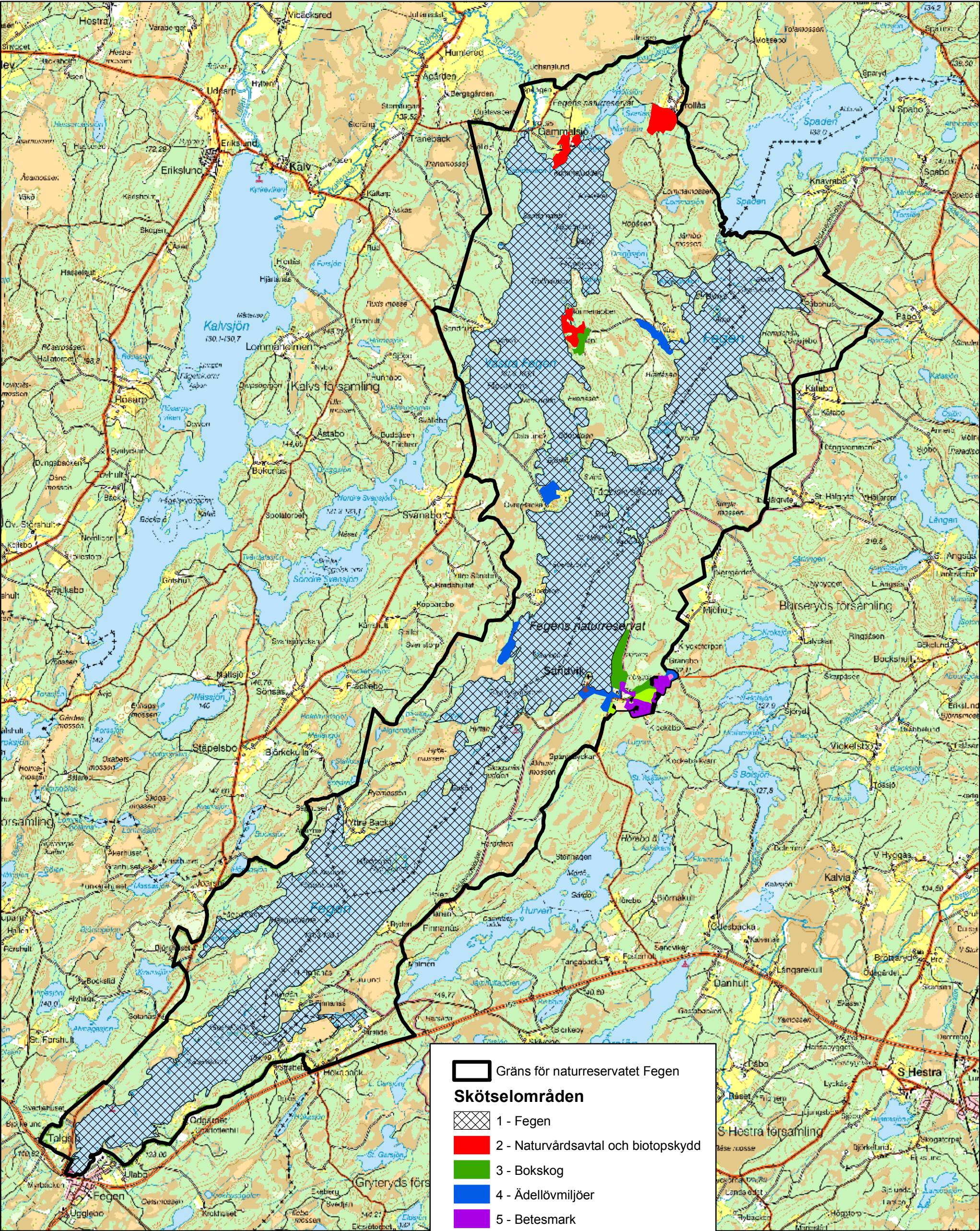
Skogsstyrelsen. Nyckelbiotopsbeskrivningar.

Sveriges Geologiska undersökning. Berggrundskarta.

Sveriges Geologiska undersökning. Jordartskarta.

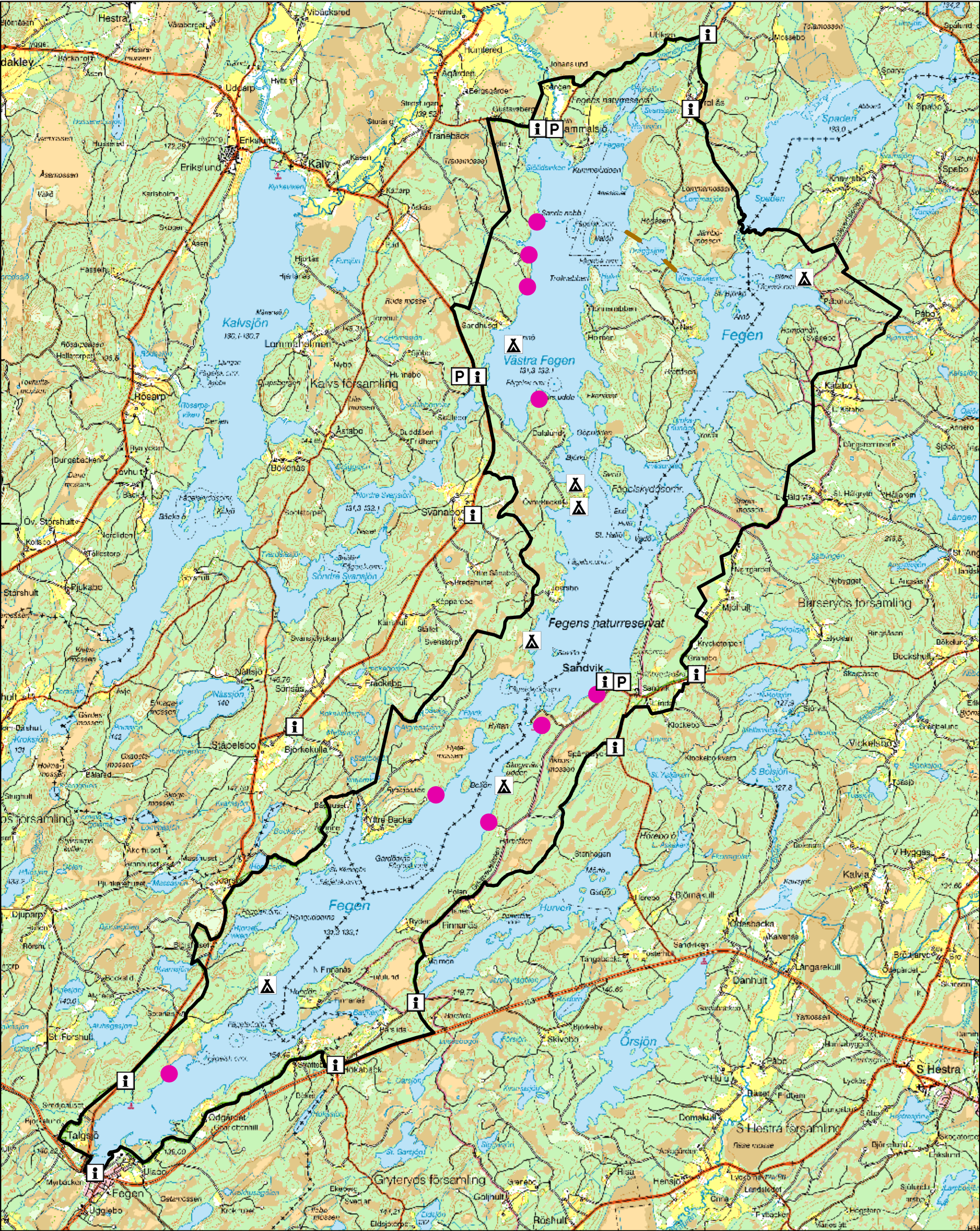
Naturreseptatet Fegen

Skötselplankarta
Tillhör Länsstyrelsens beslut
dnr 511-3356-06

Naturreseptatet Fegen

Karta över friluftsanordningar
Tillhör Länsstyrelsens beslut
dnr 511-3356-06

1:55 000

© Bakgrundskartor Lantmäteriet, dnr 106-2004/188

Kartkälla: Länsstyrelsen i Jönköpings län.
Godkänd från sekretessynpunkt för spridning.
Lantmäteriverket 1999-09-16.

- Gräns för naturreseptatet Fegen
- Förslag på ny lägerplats
- Informationsskylt
- Parkering
- Tältplats
- Dragled för kanoter

Fastigheter och ägare

2009-07-03

Ärendenummer
N09524Förrättningslantmätare
Anna AnderssonSida 1 (6)
Aktbilaga FA

Ärende

Kommun: Falkenberg

Län: Halland

Fastigheter	Ägare	Andel, ägande	Anmärkning
KOMMUN: FALKENBERG			
Alvhaga 1:5	Claes-Lennart Svante Ljung c/o Affärskonsult Anders Lindeberg Ab Box 35 314 03 TORUP	lagfaren ägare	deläg i Alvhaga s:3, s:4
Alvhaga 1:7	Mats Ove Alvar Gunnarsson Gunnarp 204 310 61 ÅTRAN	lagfaren ägare	deläg i Alvhaga s:3, s:4
Alvhaga 1:8	Arne Josef Lennart Stark Uhlabovägen 2 310 62 FEGEN	andel 1/2, lagfaren ägare	deläg i Alvhaga s:3, s:4
	Bertil Oskar Allan Stark Lärkvägen 1 310 62 FEGEN	andel 1/2, lagfaren ägare	
Alvhaga 1:9	Annie Hansen Violvej 4, Reerslev DK-4291 Ruds Vedby Danmark	lagfaren ägare	
Alvhaga 1:13	Hans Valter Nilsson Alvhaga 401 310 62 FEGEN	lagfaren ägare	
Alvhaga 1:14	Claes-Lennart Svante Ljung c/o Affärskonsult Anders Lindeberg Ab Box 35 314 03 TORUP	lagfaren ägare	deläg i Alvhaga s:3, s:4
Alvhaga s:3			väg
Alvhaga s:4			väg
Joarsbo 1:3	Tony Persson Hajs Väg 2 Riddarvallen 446 91 ALVHEM	andel 1/5, lagfaren ägare	deläg i joarsbo fs:1, s:2
	Claes-Lennart Svante Ljung c/o Affärskonsult Anders Lindeberg Ab Box 35	andel 1/5, lagfaren ägare	

Fastigheter	Ägare	Andel, ägande	Anmärkning
	314 03 TORUP Hans Krister Mjöberg Gamla Kyrkvägen 12 448 31 FLODA Sigvard Cumtall Rådjursvägen 7 302 73 HALMSTAD Anders Lindeberg Box 35 314 03 TORUP	andel 1/5, lagfaren ägare andel 1/5, lagfaren ägare andel 1/5, lagfaren ägare	
Joarsbo 1:4	Karl-Gunnar Rickard Axelsson Joarsbo 109 310 62 FEGEN Eva Ling Joarsbo 109 310 62 FEGEN	andel 1/2, lagfaren ägare andel 1/2, lagfaren ägare	deläg i joarsbo fs:1, s:2
Joarsbo 1:5	Claes-Lennart Svante Ljung c/o Affärskonsult Anders Lindeberg Ab Box 35 314 03 TORUP	lagfaren ägare	deläg i Joarsbo fs:1, s:2
Joarsbo 1:7	Sune Fyrner Norra Vallgatan 43 252 34 HELSINGBORG Lena Fyrner Norra Vallgatan 43 252 34 HELSINGBORG	andel 1/2, lagfaren ägare andel 1/2, lagfaren ägare	deläg i joarsbo fs:1, s:2
Joarsbo 1:8	Örjan Roupe Vindrosvägen 6 432 51 VARBERG Lisbeth Jönsson Vindrosvägen 6 432 51 VARBERG	andel 1/2, lagfaren ägare andel 1/2, lagfaren ägare	deläg i joarsbo fs:1, s:2
Joarsbo 1:9	Eva Johansson Box 4 310 61 ÄTRAN	lagfaren ägare	deläg i joarsbo fs:1, s:2
Joarsbo 1:10	Eva Johansson Box 4 310 61 ÄTRAN	lagfaren ägare	deläg i joarsbo fs:1, s:2
Joarsbo 1:11	Sven Larsson Möllegård 205 310 58 VESSIGEBRO	lagfaren ägare	deläg i joarsbo fs:1, s:2
Joarsbo 1:13	Bent Noerregaard och Berit Mortensen, Avallia 15 GL-3905 Nuussuaq	andel ½ andel ½ lagfaren ägare	

Fastigheter	Ägare	Andel, ägande	Anmärkning
	Grönland		
Joarsbo 1:14	Kerstin Larsson Ågård 115 314 97 TORUP	lagfaren ägare	
Joarsbo fs:1			Fiske i sjön fegen
Joarsbo s:2			väg
Sotanäs 1:1	Lillemor Igerud Sotanäs 201 310 62 FEGEN	lagfaren ägare	
Sotanäs 1:2	Anders Gustav Lennart Andersson Storgatsbacken 18 A 331 30 VÄRNAMO	andel 1/2, lagfaren ägare	
	Sara Ann-Kristin Nilsson Sotanäs Svedjehuset 104 310 62 FEGEN	andel 1/4, lagfaren ägare	
Sotanäs 1:3	Claes-Lennart Svante Ljung c/o Affärskonsult Anders Lindeberg Ab Box 35 314 03 TORUP	lagfaren ägare	
Strättebo 1:2	Lars Andersson Strättebo 106 310 62 FEGEN	andel 1/2, lagfaren ägare	deläg i strättebo s:3
	Ann-Marie Andersson Strättebo 106 310 62 FEGEN	andel 1/2, lagfaren ägare	
Strättebo 1:4	Elisabet Kalin Hullingsveds Skola 342 52 VISLANDA	lagfaren ägare	deläg i strättebo s:3
Strättebo 1:5	Monica Carlsson Ekefors Bäckaskog 514 94 SJÖTOFTA	lagfaren ägare	deläg i strättebo s:3
Strättebo 1:6	Erling Bengtsson Björnsjö Gård 314 97 TORUP	lagfaren ägare	deläg i Strättebo s:3
Strättebo 1:7	Clara Ehrenborg G.Ehrenborg	andel 1/2, lagfaren ägare andel 1/2, lagfaren ägare	Lagfart beviljad 1887-03-01
Strättebo 1:9	Lars Andersson Strättebo 106 310 62 FEGEN	andel 1/2, lagfaren ägare	
	Ann-Marie Andersson Strättebo 106 310 62 FEGEN	andel 1/2, lagfaren ägare	

Fastigheter	Ägare	Andel, ägande	Anmärkning
Strättebo 1:10	Monica Carlsson Ekefors Bäckaskog 514 94 SJÖTOFTA	lagfaren ägare	
Strättebo 1:11	Inez Eivor Elisabet Träff Bandholtzgatan 31 A 432 52 VARBERG	lagfaren ägare	
Strättebo s:3			väg
Talgsjö 1:2	Gunnar Erik Arne Karlsson Allbäckshult 110 310 62 FEGEN	lagfaren ägare	
Talgsjö 1:6	Mikael Andersson Talgsjövägen 2 310 62 FEGEN	lagfaren ägare	
Talgsjö 1:7	Mikael Andersson Talgsjövägen 2 310 62 FEGEN	andel 1/2, lagfaren ägare	deläg i Talgsjö s:1
	Katarina Andersson Talgsjövägen 2 310 62 FEGEN	andel 1/2, lagfaren ägare	
Talgsjö 1:8	Ulf Malvin Göran Malvinsson Talgsjö Stubbakull 304 310 62 FEGEN	lagfaren ägare	deläg i Talgsjö s:1
Talgsjö 1:12	Fegens Kapellbyggnadsförening 31062 FEGEN	lagfaren ägare	
Talgsjö 1:16	För"sem Hem För Arb Kvinnor i Halland"	lagfaren ägare	
Talgsjö 1:18	Manfred Lehr Kuhlacker 52 D-24145 Kiel Tyskland	lagfaren ägare	
Talgsjö 1:24	Gurli Agnes Johanna Stark Björkelundsvägen 2 310 62 FEGEN	lagfaren ägare	
Talgsjö s:1, UGGLEBO ga:1	Fegens vägförening		väg
UGGLEBO 1:8	Rolf Inge Erling Bengtsson Trastvägen 3 310 62 FEGEN	lagfaren ägare	
ULABO 1:2	Bertil Andersson Lärkvägen 7 310 62 FEGEN	lagfaren ägare	deläg i ULABO fs:1
ULABO 1:3	Leif Roger Johansson Uhlavovägen 5 310 62 FEGEN	andel 1/2, lagfaren ägare	deläg i ULABO fs:1

Fastigheter	Ägare	Andel, ägande	Anmärkning
	Britt Margit Iréne Johansson Uhlabovägen 5 310 62 FEGEN	andel 1/2, lagfaren ägare	
Ulabo 1:21	Falkenbergs Kommun 311 80 FALKENBERG	lagfaren ägare	
Ulabo 1:26	Tindra Jansson Glasmästaregatan 16 412 62 GÖTEBORG	lagfaren ägare	
Ulabo 1:27	Fortum Distribution Ab 115 77 STOCKHOLM	lagfaren ägare	deläg i Ulabo fs:1,s:5
Ulabo 1:28	Gustaf Arne Lennart Sjögren Olof Von Dalins Väg 4 B 311 45 FALKENBERG	lagfaren ägare	deläg i Ulabo fs:1,s:5
Ulabo 1:54	Falkenbergs Kommun 311 80 FALKENBERG	lagfaren ägare	
Ulabo 2:2	Lars Ingemar Johansson Ulabo Ödgärdet 405 310 62 FEGEN	andel 4/5, lagfaren ägare	deläg i Ulabo s:7
	Manuela Johansson Ulabo Ödgärdet 405 310 62 FEGEN	andel 1/5, lagfaren ägare	
Ulabo 2:4	Lars Andersson Strättebo 106 310 62 FEGEN	andel 1/2, lagfaren ägare	deläg i Ulabo s:7
	Ann-Marie Andersson Strättebo 106 310 62 FEGEN	andel 1/2, lagfaren ägare	
Ulabo 2:7	Anne Margareta Andersson Södra Ekeryd 117 314 93 HYLTEBRUK	andel 1/2, lagfaren ägare	
	Jan-Åke Lennart Andersson Palmvägen 2 302 70 HALMSTAD	andel 1/2, lagfaren ägare	
Ulabo 2:9	Jens Gustafsson Ulabo Björkudden 303 310 62 FEGEN	andel 1/2, lagfaren ägare	
	Marie Louise Gustafsson Ulabo Björkudden 303 310 62 FEGEN	andel 1/2, lagfaren ägare	
Ulabo 2:10	Marie Lidander Gnejsvägen 6 310 42 HAVERDAL	andel 1/3, lagfaren ägare	deläg i Ulabo s:7

Fastigheter	Ägare	Andel, ägande	Anmärkning
	Magnus Gustafsson Stallvägen 2 136 73 VENDELSÖ Catharina Hjelte Östra Järnvägsgatan 40 310 44 GETINGE	andel 1/3, lagfaren ägare andel 1/3, lagfaren ägare	
Ulabo fs:1			Fiske i sjön fegen
Ulabo s:5			väg
Ulabo s:7			grustäkt

Lantmäterimyndigheten Hallands län, Box 603, 301 16 Halmstad
Skogsstyrelsen, Ryttagatan 8, 302 60 Halmstad
Vägverket, Box 512, 301 80 Halmstad
Polismyndigheten i Hallands län, Npo Falkenberg, Box 44, 311 21 Falkenberg
Kommunstyrelsen i Falkenbergs kommun
Länsstyrelsen i Västra Götaland, 403 40 Göteborg
Länsstyrelsen i Jönköpings län, 551 86 Jönköping
Hallands Naturskyddsförening, c/o Tommy Fagerberg, Jordflyvägen 5, 313 50 Åled
Naturskyddsföreningen i Falkenberg, c/o Margareta Bengtsson, Klangebergsbacken 2,
310 58 Vessigebo
Falkenbergs ornitologiska förening, c/o Thomas Andersson, Hagmarksvägen 4, 311 38
Falkenberg
Jägarförbundet c/o Boo Å. Wallén, Åleviksvägen 44, 429 43 Särö
Fegenkiosken -Ekelund, 310 62 Fegen

T. Gustafssons Kanotcenter
Erikslund, 512 61 Kalv
Alvhaga Vildmark AB
Alvhaga 310 62 Fegen

Ämnesvis gruppering av inkomna synpunkter

Bilaga 7

511-3356-06

Ämne	Inkomna synpunkter	Länsstyrelsernas kommentarer
Syftet	▪ Länsstyrelserna måste redovisa i beslut och skötselplan hur syftena ska kunna uppnås. ▪ Reservatet bör ha som syfte att ge goda förutsättningar för friluftslivet utan att peka ut någon särskild aktivitet. Flexibilitet måste finnas i föreskrifter och skötselplan för att möta framtida utveckling inom turism och friluftsliv. Det är viktigt att satsa på upplevelse/kvalitetsturism och inte massturism som kan skada naturvärdena. ▪ Naturreservat är ett laddat ord och det är tveksamt om användandet av naturreservat är en förutsättning för långsiktigt skydd. Skötselavtal borde vara en möjlighet, liksom frivilliga överenskommelser. Naturreservat är inte det enda verktyget för långsiktigt skydd. Beslutet från 1980 bör rivas upp. ▪ Syftet bör kompletteras med ”att ett aktivt och levande jord- och skogsbruk är en förutsättning för att reservatet och skötselplanernas intentioner kan förverkligas”. ▪ Förslaget gynnar i alltför stor omfattning friluftslivet och missgynnar ortsbefolkningens möjligheter till boende och försörjning. ▪ Syftena får ej leda till krav på MKB för brukarna. ▪ Viktigt att den unika naturen och djurlivet bevaras. ▪ Ni skyller på att ni vill rädda vårlekande siklöjan. Det finns ju ingen som säkert vet om den finns kvar. ▪ Fågellivet omnämns inte bland bevarandemålen för skötselområde 1. Mål bör anges för storlom och fiskgjuse. Sjön har även betydelse för smålom som fiskesjö.	▪ Länsstyrelserna har, i beslut och skötselplan, angett hur syftena ska uppnås. ▪ Syftet ändras så att det gäller friluftslivet i allmänhet och inte specifikt kanotpaddling. Övriga diskussioner om friluftslivet utveckling hänvisas till skötselrådet. Skyddet vill skapa förutsättningar för ett hållbart nyttjande vid turismutveckling samtidigt som naturvärdena bevaras. ▪ Fegen är ett naturvårdsområde och enligt miljöbalken ska naturvårdsområden hanteras som ett naturreservat. Namnändring från naturvårdsområde till naturreservat är endast en formalitet. Skötselavtal är inget alternativ till naturreservat, men kan vara ett komplement. Det krävs synnerliga skäl för att upphäva ett områdesskydd och det finns det inte i Fegen. ▪ Syftet med ett naturreservat är att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer eller tillgodose behov av områden för friluftslivet. Syftet med ett naturreservat kan inte vara ett konventionellt jord- och skogsbruk. Föreskrifterna för Fegens naturvårdsområde/naturreservat hindrar inte markägare att bo kvar i området och bedriva ett aktivt/konventionellt jord- och skogsbruk. Syftena leder inte till något generellt krav på miljökonsekvensbeskrivning (MKB) för brukarna. ▪ Markägarna förutsätts i första hand utnyttja de olika former av miljöstöd som finns för jordbrukets bedrivande. Om skötselplanen går längre kan åtgärder bekostas av naturvårdsförvaltningen. ▪ Skötselområde 1 i skötselplanen har kompletterats med bevarandemål för antal häckande par av fiskgjuse och storlom. Vissa utpekade lövskogsområden i Västra Götalands län och Jönköpings län får ett starkare skydd med det nya beslutet. Även fågellivet får ett starkare skydd med förlängd tid med tillträdesförbud. Bevarandet av vårlekande siklöja är ett av syftena med områdesskyddet i Fegen.

Ämne	Inkomna synpunkter	Länsstyrelsernas kommentarer
Vattendomen	▪ Vattenregleringens betydelse och inverkan måste beröras i beslut och skötselplan. Särskilt dess inverkan på lomhäckning och förstörda lekbottnar men också i form av erosion, raserade bryggor och stängsel. ▪ Länsstyrelsen måste beskriva hur man avser att agera i regleringsfrågan. Reservatsbestämmelser får inte inverka på möjligheterna att komma till rätta med översvänningsproblemen.	▪ Beslut och skötselplan har kompletterats med skrivningar om vattenregleringen och dess effekter på strändernas flora och fauna. ▪ Länsstyrelsen kan inte föreskriva om annan vattenreglering än den som vattendomen anger. Vi ska verka för en ändring av vattenregleringen till en som är mer gynnsam för sjöns växt- och djurliv. Länsstyrelserna har gjort en gemensam skrivelse till Kammarkollegiet om att en omprövning av vattendomen ska ske. Det är Kammarkollegiets roll att driva frågan om en omprövning. Länsstyrelserna har inte fått något svar på sin skrivelse. Reservatsföreskrifterna hindrar inte att en omprövning av vattendomen sker.
Fågelskyddsområde och hastighetsbegränsning på sjön	▪ Det bör finnas en markerad passage i fågelskyddsområdena mellan Östra Fegen och stora Fegen. ▪ För fiskerättsinnehavare ska det finnas rättighet att färdas inom förbudsområden under förbudstid ▪ Stödjer en förlängning av tiden för tillträdesförbud. ▪ Förläng inte tiden för tillträdesförbud. ▪ Varför förlänga tiden för fågelskydd och hastighetsbestämmelser när ni inte klarar att hålla efter överträdelser nu. ▪ Det är av yttersta vikt att tillträdesförbudet förlängs till 31 juli. Vid störningar händer det ofta att ungarna dör. ▪ Överväg möjligheten att bara utvidga tiden för tillträdesförbud med bara en vecka, till 22 juli. ▪ Fågelskyddet bör kompletteras med skydd av det grunda vatten- och strandområdet strax öster om Gammalsjö. ▪ Fågellivet är det inte markägarna som stör utan turisterna. ▪ Vad gäller tillträdesförbuden för den boende befolkningen? Har de generell dispens. ▪ En förlängning av hastighets- och landstigningsförbudet har stor betydelse då flest invånare har semester. ▪ En förnyad fågelutredning bör göras för att fastställa dagens bestånd av bla storlom, smålom och fiskgjuse.	▪ Litteraturuppgifter och erfarenheter av ringmärkning av fiskgjuse i området visar att en förlängning av tillträdesförbudet till den 31 juli är motiverad. Från äggläggningen är klar tills ungarna lämnar boet är det ca 88 dygn. Enligt uppgift börjar flertalet fiskgjusar ruva sina ägg omkring den 10 maj, och det har då föregåtts av några veckors bobyggnad av både hannen och honan. Det medför att ungarna oftast lämnar boet en vecka in i augusti månad. Som en konsekvens av detta bedömer vi att tillträdesförbudet ska gälla även markägare och övriga sakägare. ▪ En markerad passage kommer inte att iordningställas mellan Östra Fegen och övriga Fegen. Däremot kommer en dragled för kanoter att anvisas för att kunna ta sig till Östra Fegen. ▪ Länsstyrelsen bedömer inte att ytterligare områden med tillträdesförbud behövs. ▪ Skyltningen av områden med tillträdesförbud ska förbättras.

Ämne	Inkomna synpunkter	Länsstyrelsernas kommentarer
Fågelskyddsområde och hastighetsbegränsning på sjön	▪ Buskörning med motorbåtar måste beivras. Utöka uppsyningsmannens befogenheter. ▪ Stödjer utökning av hastighetsbegränsning på sjön. ▪ Begränsa båtmotorernas effekt och tillgrip tvingande regler för de miljövänligare 4-taktsmotorerna i stället för 5-knopsgränsen som ingen följer ▪ Förläng inte tiden för hastighetsbegränsning på sjön. Vattensport har betydelse för Fegens ungdomar. ▪ Dela upp sjön i olika zoner när det gäller hastighetsbegränsningar. ▪ Smygande kanoter är ett större problem för fågellivet är motorbåtar. ▪ Lämpligt med ett område där ungdomar och andra får köra fortare för vattenskidåkning. ▪ Hastighetsbegränsningen för hela Fegen är omotiverad. Bör begränsas till endast fågelskyddsområdena.	▪ Uppsyningsmannens befogenheter kan inte regleras i reservatsbeslutet som fattas med stöd av miljöbalken. ▪ En fortsatt hastighetsbegränsning under motsvarande tidsperiod som tillträdesförbudet anses motiverad men att det samtidigt bör ges möjlighet att inom ett begränsat område närmast Fegens samhälle i Hallands län framföra båtar utan föreskrifter om hastighet i reservatsbeslutet.
Ärendets handläggning	▪ En konsekvensanalys saknas för hur intresseprövningen har gjorts. ▪ Arbetet med bevarandeplanen bör synkroniseras med skötselplanen för att åstadkomma en helhetssyn och undvika diskrepanser. ▪ Arbetet i området omstruktureras i samarbete med lokalbefolkningen. Samordningen med andra myndigheter måste bli bättre. Vilken blir Skogsstyrelsens roll? ▪ Vad innebär N2000 för angränsande områden? Reservatsbeslutet måste kompletteras. ▪ Inte forcera fram beslutet innan markägarna fått full insyn i beslutsunderlaget. Viktigt att beslutsprocessen sker i takt med att markägarna ger sin acceptans.	▪ En konsekvensanalys när det gäller C-föreskrifterna har gjorts och biläggs beslutet, eftersom det är ändrade föreskrifter inom en del områden. ▪ Bevarandeplanen och skötselplanen synkroniseras. Beslut om nya föreskrifter, skötselplan och bevarandeplan ska tas samtidigt och ska skickas ut samtidigt. ▪ Ett skötselråd ska bildas när det nya beslutet fattats. Genom skötselrådet finns det också förutsättningar att utveckla samarbetet med andra myndigheter. ▪ I bevarandeplanen framgår det vad N2000 innebär för angränsande områden. ▪ Eftersom det för de flesta markägarna inte är några förändringar eller endast små förändringar i det nya beslutet jämfört det gamla så finns det ingen anledning att skicka ut beslut och skötselplan på en ny remiss innan beslut. Det är heller inte motiverat med en fördjupad process med alla markägarna innan nytt beslut tas.

Ämne	Inkomna synpunkter	Länsstyrelsernas kommentarer
Ärendets handläggning	▪ Vi förutsätter att införande av restriktioner föregåtts av förhandlingar. Den enskildes rätt till enskild egendom begränsas genom att naturvårdsområdet blir naturreservat och att föreskrifterna skärps. ▪ Alla berörda markägare skall få samma skrivning i beslutet och skötselplanen. ▪ Beslut och skötselplan bör också vägas mot ”åtgärdsprogrammet för Fegenområdet” som tagits fram av Fegensamverkan. Hur ska Fiskevårdsplanen synkroniseras med skötselplanen? Riksintresset för kulturmiljö i Sandvik måste samordnas med NR-bildningen. ▪ Slopa skrivningen om vildmark. Skriv istället om hur ängs- och betesmarken skall hållas öppen och restaureras.	▪ Beteckningen naturreservat innebär i sig inte större begränsningar den enskildes rätt, utan beror på föreskrifterna. ▪ Där det är aktuellt med skärpta föreskrifter som avsevärt försvårar pågående markanvändning som förbud mot skogbruk sker förhandlingar om ersättning med berörda markägare. I övrigt sker inga förändringar för skogsbruket jämfört med tidigare beslut om naturvårdsområde. ▪ ▪ Så långt det är möjligt kommer beslut och skötselplan att se lika ut i de tre länen, men varje län kommer att ta beslut för sin del av Fegen och ett län kan inte besluta om föreskrifter som gäller ett annat län. Besluten kommer därför att se lite olika ut beroende på i vilket län man bor. ▪ Det finns många olika planer, program mfl intressen i Fegenområdet. Det som är relevant för naturreservatet hanteras inom beslut och skötselplan för reservatet. I övrigt får Fiskevårdsplan, åtgärdsprogram för Fegenområdet, riksintresse för kulturmiljö mm hanteras var för sig. ▪ Skrivningen om vildmark är struken. Det åligger varje enskild markägare att själv ansvara för hävd av slätter- och betesmark.
Strandskyddet	▪ Strandskyddet måste behandlas konsekvent inom de tre berörda kommunerna och länen. ▪ Begränsa strandskyddet till 100 meter. ▪ Länsstyrelsen skall verka för att strandskyddet begränsas till 100 meter. ▪ Strandskyddsbestämmelserna får inte lägga en död hand över all typ av utbyggnad.	▪ Frågan om strandskyddet omfattas av andra bestämmelser i Miljöbalken och tillämpningen är fortsatt restriktiv inom de tre länen. En konsekvent och lika behandling av strandskyddsärenden är viktig. Tillämpningen ska samordnas mellan de olika länen. Sedan 1 juli 2009 när den nya strandskyddslagen trädde i kraft är det Länsstyrelsen som prövar dispenser från strandskyddet inom områden som skyddas enligt 7 kap. miljöbalken (bland annat naturreservat och naturvårdsområden).

Ämne	Inkomna synpunkter	Länsstyrelsernas kommentarer
Information	▪ Ta fram ett gemensamt, kortfattat informationsmaterial om natur- och friluftsvärdena som pdf-fil som kan hämtas från resp. kommun och länsstyrelses hemsida. ▪ Vid framtagande av nya informationsskyltar bör även de kulturhistoriska värdena beaktas och informeras om.	▪ Synpunkterna tas med inför framtagande av nytt informationsmaterial för Fegen. Skötselplanen har kompletterats.
Samrådsgrupp	▪ Den vid möte föreslagna samrådsgruppen bör bildas och träffas innan länsstyrelserna fattar beslut. ▪ Markägarna bör även i framtiden kunna påverka hur reservatet sköts. ▪ Viktigt att samrådsgruppen kommer igång innan beslut om reservat. ▪ Samrådsgruppen bör sjasättas så snart som möjligt och innan beslutet tas. ▪ Skötselrådsgruppen måste sammankallas så snart som möjligt så att markägarna blir delaktiga i processen. ▪ Tillstyrker bildandet av ett skötselråd med lokal prägel.	▪ Två samrådsmöten har hållits med lokala representanter. ▪ En särskild arbetsgrupp föreslås bildas med företrädare för markägare, skogsbruket, byalag, Västkuststiftelsen, kommunen och länsstyrelsen. Arbetsgruppen bör kallas för skötselråd.
Lägerplatser och andra friluftsanordningar	▪ Skapa ett system av vandringsleder som gör det möjligt att utnyttja lägerplatserna även från landsidan. ▪ Gislavedsleden bör dras på stig i stället för på vägar. Gångbro bör anläggas över kanalen mellan Spaden och Fegen. ▪ Fler informationsskyltar behövs ▪ Iordningsställ och anvisa parkeringsplatser. ▪ Enstaka badplatser bör markeras ut för att kanalisera besökarna. ▪ På informationstavlorna måste stå att marken är privat. För att minska slitage måste övernattningsplatser iordningställas även för turister som kommer landvägen. ▪ Gångstig och fågeltorn bör anläggas vid Övre Backa liksom ett Naturum. ▪ Vill kunna anlägga campingplatser. ▪ Vill kunna anlägga stugbyar. ▪ Mindre bryggor utanför lägerplatserna skulle kunna anläggas. ▪ I DÖP (delöversiktsplan) för Fegen föreslås att gamla sågverksområdet skulle kunna göras om till Natur/fritidscenter.	▪ Länsstyrelserna är positiva till att anlägga en vandringsled. Sträckningen av en vandringsled bör utredas och förankras i skötselrådet och med berörda markägare. En ny vandringsled bör kopplas samman med den befintliga vandringsleden i Gislaveds kommun. ▪ Kartor och skyltar ska kompletteras med information angående lägerplatsernas placering, badplatser, vandringsleder, P-platser, fågelskyddsområden och aktuella föreskrifter för allmänheten. ▪ Det kommer att bli möjligt att använda en gräsyta vid Sandviks kyrka som lägerplats där det också ska vara möjligt att campa med husbil och husvagn i max 2 dygn. ▪ Syftet med Fegens naturreservat är att det inte ska exploateras med stugbyar eller dylikt. ▪ Anläggande av bryggor kräver dispens från strandskyddet. ▪ Anläggande av Naturum eller fågeltorn är i dagsläget inte aktuellt.

Ämne	Inkomna synpunkter	Länsstyrelsernas kommentarer
Lägerplatser och andra friluftsanordningar	▪ Kan inte acceptera att inkomsterna från lägercheckarna frånhånds mig. Kräver att staten löser in Vinnön eller att Länsstyrelsens arrenderar ön. ▪ Förordar fortsatt lägerplats på Vinnö alternativt en eller högst två nya på fastlandet. Undvik dock närhet till fågelskyddsområdena. ▪ Anlägg inte lägerplatser nära fiskgjuse och storlomshäckningar. Observera det nya förslaget vid Sotanäs. ▪ Den stora ökningen av rastplatser i området kan ifrågasättas. Vi förordar ett mindre antal ministugbyar. Detta ger större möjligheter till inkomster och motverkar vild camping. ▪ Inte skapa fler lägerplatser. ▪ Ett av de nya förslagen till lägerplatser ligger i anslutning till torpet Härbråten. Olämpligt eftersom det finns en häckningsplats för lom bara 30-40 m därifrån. Lägerplatserna bör vara ordentligt åtskilda och inte ligga nära befintlig bebyggelse för att bevara vildmarkskänslan. Nytt förslag till lägerplats är strax söder om torpet Pölen. ▪ Ytterligare 1-2 lägerplatser bör ordnas i Östra Fegen. ▪ Kanotturismen får inte expandera utan kontroll utan bör begränsas genom antalet lägerplatser, antalet hyrkanoter etc.	▪ Värdering och förhandling angående Vinnö har genomförts, men förhandlingarna har strandat. ▪ Innan nya lägerplatser anläggs ska kontroll ske att de inte medför ökad störning på känslig häckfågelfauna. ▪ 1-2 nya lägerplatser, iläggingsplatser och ett antal parkeringsplatser kommer att anläggas. En dragväg för kanoter ska utmärkas och sträckningen framgår av skötselplanen. ▪ Lägerplatsernas standard ska framgå av skötselplanen. Det ska finnas vindskydd, eldstad, vedförråd, sopmaja, mulltoa eller liknande samt utrymme för tältning. ▪ För ytterligare diskussioner om antal lägerplatser eller dylikt hänvisas till fortsatta diskussioner inom skötselrådet.
Föreskrifter	▪ Föreskrifterna får inte motverka Vägverkets uppgift att drifva och underhålla de allmänna vägarna inom området. ▪ Förbudet att slutavverka lövskog är ett hinder i pågående markanvändning och kan inte accepteras. ▪ Riktilinjerna gör det svårt att bedriva ett aktivt skogsbruk med inriktning mot löv eftersom lövskog inte får avverkas. Dvs man undviker att plantera lövskog efter avverkning av barrskog. En modifierad skrivning krävs. ▪ Definiera lövskog under pkt 14 i föreskrifterna. Föreskriften om förbud att avverka lövskog annat än vid röjning och gallring är otydlig. Vilka argument finns för att lägga hinder för avverkning och förnya lövridåer runt sjön.	▪ Föreskrifterna hindrar inte normalt underhåll befintliga vägar. ▪ Med anledning av ändrad skogsvårdslag samt tillkomsten av ädellövskogslagen med tillhörande anmälningsplikt bedömer Länsstyrelsen att restriktioner beträffande skogsbruk i lövskogsbestånd inte längre behövs. Vidare har de lövskogsområden som utpekats som mest värdefulla lösts in med intrångsersättning.

Ämne	Inkomna synpunkter	Länsstyrelsernas kommentarer
Föreskrifter	▪ I händelse av stormfällning ska det vara tillåtet att föra ut granved inom de streckade områdena (lövskogar där skogsbruk förbjuds) på kartan. ▪ Måste finnas möjlighet att anlägga mindre skogsbilvägar. ▪ Naturreservatet får inte leda till ytterligare byråkratiskt krångel för markägarna. ▪ Man bör få sprida flytgödsel på växande gröda ▪ Vara möjligt att använda kemiskt behandlade plantor inom 50 meters zonen runt sjön. ▪ Kryptisk formulering om att restriktioner läggs på skogsbruket för att skydda vårlekande siklöja ▪ Det är viktigt med en levande landsbygd och att regler och förordningar inte försvårar livet runt Fegen. ▪ Viktigt att inte tillstånd för t.ex. rensa diken, bygga skogsbilvägar etc. blir komplicerad och kostsam. ▪ Viktigt att skogsvårdslagen gäller för allt utom de inlösta delarna. ▪ Vill kunna lägga nya kablar i strandkanter och sjöbotten, vill att skrivs in i föreskrifterna. ▪ Förbudet att elda annat än på anvisade platser bör inte gälla mark- och tomtägare. ▪ I förslaget bör framgå vad som gäller tomtmark inom reservatet. Vi som bor i reservatsområdet måste ha rätt att disponera tomtmarken som det gjorts i generationer. ▪ Betonar vikten av att det inte blir begränsningar i jakten ▪ Hur länge gäller restriktionerna i naturreservatet? Har markägaren möjlighet att påverka?	▪ Syftet med förbud mot skogsbruk är att skydda lövskog och det ska inte vara några problem att plocka ut gran vid en eventuell stormfällning, vilket också framgår av skötselplanen. ▪ För större delen av området sker ingen förändring av föreskrifterna skett jämfört med det som gäller sedan 1980. ▪ Hanteringen av tillståndsprövningar kommer inte att förändras på grund av ett nytt beslut. En tillståndsansökan är kostnadsfri för markägaren. ▪ Skogsvårdslagen inklusive föreskrift A1-A6 gäller för all skogsmark inom Fegen som inte är inlöst. Skogsstyrelsen hanterar tillsyn och avverkningsanmälningar i vanlig ordning. ▪ Tomtmark och tillträde till byggnader undantas från C-föreskrifterna. ▪ Det är inte aktuellt med begränsningar av jakten. ▪ Ett beslut om naturvårdsområde eller naturreservat gäller för all framtid. Ett beslut om områdesskydd eller en föreskrift går att upphäva endast om det finns synnerliga skäl.

Ämne	Inkomna synpunkter	Länsstyrelsernas kommentarer
Föreskrifter	▪ Tillgänglighet till sjön för t.ex. vattensport gör Fegen attraktivt. ▪ Ingen kan hindra en markägare att beträda sin mark för skötselåtgärder. ▪ Fiskerätten får inte begränsas. Fiskerättsinnehavare ska även ha rätt att röra sig inom förbudsområden under förbudstid. ▪ Det bör vara tillåtet att uppföra byggnader för jordbrukets behov i Sandvik samt att dra ledningar.	▪ Litteraturuppgifter och erfarenheter av ringmärkning av fiskgjuse i området visar att en förlängning av tillträdesförbudet till den 31 juli är motiverad. Från äggläggningen är klar tills ungarna lämnar boet är det ca 88 dygn. Enligt uppgift börjar flertalet fiskgjusar ruva sina ägg omkring den 10 maj, och det har då föregåtts av några veckors bobyggnad av både hannen och honan. Det medför att ungarna oftast lämnar boet en vecka in i augusti månad. Som en konsekvens av detta bedömer vi att tillträdesförbudet ska gälla även markägare och övriga sakägare. ▪ En fortsatt hastighetsbegränsning under motsvarande tidsperiod som tillträdesförbudet anses motiverad men att det samtidigt bör ges möjlighet att inom ett begränsat område närmast Fegens samhälle i Hallands län framföra båtar utan föreskrifter om hastighet i reservatsbeslutet. ▪ Länsstyrelsen har möjlighet att lämna dispens från föreskrifterna om det finns särskilda skäl. De delar av Sandvik där det finns byggnader idag ingår inte i det streckade området.
Ny bebyggelse	▪ En utveckling av Backa loge och pensionat Selma vid Backa övre får inte hindras av reservatsbildningen. ▪ Det måste vara möjligt för markägarna att bygga permanentus och fritidshus. Om det begränsas minskar fastigheternas värde. ▪ Det behövs fler lägenheter. ▪ Det är inte ökad turism Fegen behöver utan istället bostäder runt sjön. ▪ Reservatet får inte hindra utvecklingen av mindre stugbyar.	▪ Möjligheten att bygga inom området prövas i varje enskilt fall och bygglov prövas av kommunen.
Skötselplanen	▪ Delar av fiskevårdsplanen bör inarbetas i skötselplanen. ▪ Bra att fisket regleras i fiskevårdsplanen ▪ Fiskevårdsplanens betydelse behöver tydliggöras. Annan generell lagstiftning behöver inte anges. ▪ Skötselplanen anger inte hur syftena med att bevara och gynna artrik fiskfauna och vårlekande siklöja samt storlom och fiskgjuse ska ske.	▪ Fiskevårdsplanen med dess förslag till åtgärder är inte juridiskt bindande och kommer inte att arbetas in i skötselplanen. Fiskeriverket ska ta fram ett åtgärdsprogram för vårlekande siklöja och där kommer det att finnas förslag till lämpliga åtgärder för att gynna arten. ▪ Områden med tillträdesförbud under häckningstid för storlom och fiskgjuse är en åtgärd för att uppnå bevarandemålen för arterna.

Ämne	Inkomna synpunkter	Länsstyrelsernas kommentarer
Skötselplanen	▪ Säkerställa att hag- och betesmarker hålls öppna. ▪ Jordbruksmark runt sjön har tillåtits att växa igen. ▪ Sandvik måste skötas på så sätt att det förblir en vacker plats som folk vill besöka. ▪ Större delen av marken i Sandvik bör ombildas till betesmark och inte till bokskog. ▪ Skötselområdenas gränser behöver justeras på kartan beträffande Gammelsjö så att de överensstämmer med avtal och Skogstyrelsens kartor ▪ Vill att större delar av NR utgörs av lövskog, riktade skötselåtgärder. ▪ Vill ha riktlinjer för stormskadad granskog i övriga delar av NR. ▪ Vad blir det för nya pålagor i framtiden där skötselplanen ska revideras?	▪ Markägarna förutsätts i första hand utnyttja de olika former av miljöstöd som finns för jordbrukets bedrivande. Om skötselplanen går längre kan åtgärder bekostas av naturvårdsförvaltningen. ▪ Skötselplanen för Sandvik har omarbetats utifrån inkomna synpunkter. ▪ Gränserna för skötselområdena vid Gammalsjö har justerats. ▪ Länsstyrelsen anser inte att det är aktuellt med ytterligare skärpningar av föreskrifter. ▪ Stormskadad skog hanteras enligt skogsvårdslagen bortsett från de delar med skärpta föreskrifter. ▪ Revidering av en skötselplan måste alltid följa syftet med naturreservatet.
Ekonomisk ersättning	▪ Även om det nya förslaget inte innebär förändringar mot tidigare förutsättningar bör markägarna få ersättning för begränsningarna. ▪ Det är viktigt att lokalbefolkningen möjlighet till utkomst i området vidmakthålls samt att ersättning för intrång ges. ▪ Om det blir nya intrång så skall de ersättas. ▪ Att det finns restriktioner runt Fegen bör vara ersättningsgrundande. ▪ Föreskrifterna hindrar ett ekonomiskt bärkraftigt skogsbruk. ▪ I framtiden uteblir möjligheterna för etablering av tex vindkraftverk, hur ersätts det? ▪ NR har en negativ inverkan på värdet av våra fastigheter. ▪ Vill inte ha med sin fastighet i naturreservatet. Antingen får gränsen ändras eller så får Länsstyrelsen lösa in fastigheten till marknadspris.	▪ Föreskrifterna för Fegens naturvårdsområde/naturreservat hindrar inte markägare att bo kvar i området och bedriva ett aktivt/konventionellt jord- och skogsbruk. En markägare har rätt till ekonomisk ersättning endast om pågående markanvändning avsevärt försvåras på grund reservatsföreskrifterna. Framtida förväntansvärden är inte ersättningsgrundande. ▪ Ett naturvårdsområde får inte ha föreskrifter som avsevärt försvårar pågående markanvändning och eftersom det inte blir någon ändring för de flesta så finns det inte heller nu något rätt till ersättning.

Ämne	Inkomna synpunkter	Länsstyrelsernas kommentarer
Skogsbruk	▪ Skogsägarna vill kunna bedriva ett aktivt jord- och skogsbruk utan krav på MKB vid avverkningar. ▪ Positiv till reservatsbildningen med undantaget att fastighetsägaren vill ha rätten att kunna avverka även lövskog efter sedvanlig kontakt med SKS. ▪ Det bör vara möjligt att även i framtiden använda behandlade plantor inom 50 m från vatten, men att det är ok med förbud mot att jordslå plantor inom den zonen. ▪ Skogsgödsling sker inte i denna del av Sverige. ▪ Föreskriften om att det krävs tillstånd för att avverka lövskog är otydlig. ▪ Bildande av naturreservatet får inte innebära en omfattande byråkrati för jord- och skogsbruket. Även lövskog måste i framtiden tillåtas att brukas som produktionsskog. ▪ Begreppet lövskog behöver definieras. ▪ Tydliggöra vad som avses med ”vissa åtgärder inom skogsbruket” ▪ Vindfällan av gran måste få tas bort. ▪ I områden där det är förbud mot skogsbruk bör det vara tillåtet att upparbeta gran. ▪ Det måste vara möjligt att anlägga mindre skogsbilvägar. ▪ Under Skogsstyrelsens rekommendationer bör 15-30% lövinslag utgå. Detta har ingen relevans i ärendet. ▪ Klarlägga om SKS rekommendationer är en reservatsföreskrift eller inte. ▪ I skötselplanen skall punkt 2 kompletteras med, samt avverkning av fröträdsställning efter gallring, för att på så vis trygga syftet.	▪ Skogsavverkning bör normalt inte omfattas av krav på MKB förutsatt att Natura 2000-områdets bevarandestatus inte påverkas. ▪ Med anledning av ändrad skogsvårdslag samt tillkomsten av ädellövskogslagen med tillhörande anmälningsplikt bedömer Länsstyrelsen att restriktioner beträffande skogsbruk i lövskogsbestånd inte längre behövs. Vidare har de lövskogsområden som utpekats som mest värdefulla lösts in med intrångsersättning och markeras särskilt på beslutskartan. ▪ Med anledning av att föreslagna restriktioner för lövskog tas bort (eftersom skogsvårdslagen gäller) behövs ingen definition av vad som avses med lövskog. I övrigt finns det inga skäl att ändra föreskrifterna. ▪ Det framgår av föreskrifterna A1-A6. ▪ Gran får upparbetas såvida den inte ersatts av staten. ▪ En del av skötselåtgärderna i de områden där det är förbud mot skogsbruk är att begränsa andelen gran. ▪ Anläggandet av nya skogsbilvägar inom området är tillståndspliktigt. ▪ I de områden där skogsbruk inte ska bedrivas har kontakter redan tagits med berörda markägare för att inleda förhandling om intrångsersättning. I övrigt ska skogsbruk kunna bedrivas inom ramen för de regler som skogsvårdslagen och reservatet anger. De generella riktlinjerna som fanns i remissutgåvan har strukits från beslutet. ▪ Skogsvårdslagen inklusive föreskrift A1-A6 gäller för all skogsmark inom Fegen som inte är inlöst. Skogsstyrelsen hanterar tillsyn och avverkningsanmälningar i vanlig ordning.

Ämne	Inkomna synpunkter	Länsstyrelsernas kommentarer
Skogsbruk	▪ Det är bättre om mark som av någon anledning inte kan användas som jordbruksmark används som skogsmark.	▪ Det krävs i alla lägen, både inom naturreservatet Fegen och utanför, tillstånd från Länsstyrelsen för att få omföra jordbruksmark till skogsmark.
Skötsel och förvaltning samt tillsyn	▪ Ansvaret är otydligt vad gäller förvaltare och ansvar för lägerplatser. Enkla små stugbyar (upp till 5 st), kan vara ett alternativ eller komplement till lägerplatser. ▪ Tillsyn och skötsel av befintliga lägerplatser är bristfällig. Den måste bli bättre om fler lägerplatser ska ordnas. ▪ Vems ansvar är det att vårda jordbruksmark, fornlämningar, odlingsspår och bryn mot odlingsmark? ▪ Det är bättre att jordbruksmarken brukas på något sätt än ligger för fåfot. Stöd de som vill hålla ängar och hagar öppna. ▪ När det gäller 7 kap 6§ måste alla åtgärder ske i samråd med markägaren. ▪ Länsstyrelsen och Väst kuststiftelsen bör medverka i drift och underhåll av enskilda vägar som nyttjas av besökare. ▪ Bättre tillsyn behövs av tillträdesförbud och fartöverträdelser.	▪ Huvudansvaret för att sköta lägerplatserna inom reservatet åligger naturvårdsförvaltaren, både när det gäller skötsel och tillsyn. ▪ Den lägerplats som fått mest klagomål är den som en privat markägare varit ansvarig för. ▪ Fornlämningar och odlingsspår får inte förstöras men det finns inget krav på att dessa måste skötas av markägaren. ▪ Markägarna förutsätts i första hand utnyttja de olika former av miljöstöd som finns för jordbrukets bedrivande. Om skötselplanen går längre kan åtgärder bekostas av naturvårdsförvaltningen. ▪ För de åtgärder som finns beskrivna i beslut och skötselplan behövs inga ytterligare samråd. För andra samråd som t ex anläggande av ny vandringsled ska samråd ske med berörda markägare samt skötselrådet. ▪ Naturvårdsförvaltningens del och ansvar i skötsel av enskilda vägar bör fastställas i förrättning eller genom avtal med vägföreningarna. ▪ Länsstyrelsens målsättning är att vi ska kunna avsätta tillräckligt med resurser för att tillse att beslutade föreskrifter för skyddade områden efterlevs.

Ämne	Inkomna synpunkter	Länsstyrelsernas kommentarer
Avgränsning	▪ Tycker inte att NR skall överskrida väg 837 västerut. ▪ En översyn av befintliga gränser behöver göras. ▪ Det idag befintliga reservatsområdet bibehålles utan utökning, eftersom det inte går att sköta alla delar av det befintliga naturvårdsområdet på ett adekvat sätt. ▪ Avgränsningar för naturreservatet, Natura 2000 och riksintresse måste vara samstämmiga. ▪ Markera korrekta gränser för fågelskyddsområdena på kartorna. ▪ Hur påverkas omgivande marker som gränsar till reservatet? ▪ Fornlämningen Göpeborgen på Göpeudden är inte utsatt på reservatskartan.	▪ Inga ändringar av gränsen är motiverade annat än en liten utvidgning vid Sandvik. Inom den utvidgade delen löses marken in av Naturvårdsverket som också ansvarar för skötseln. Inom övriga delar av Fegen ansvarar markägarna själva för skötseln av sina marker. ▪ En översyn av gränserna för Natura 2000-området ska göras i samband med nästa regeringsuppdrag vilket kan ske tidigast 2011. ▪ Lantmäterimyndigheten är ansvarig för att korrekta gränser finns på aktuella kartor. Länsstyrelsen är skyldig att meddela alla beslut om områdesskydd till Lantmäterimyndigheten. ▪ Mark som gränsar till reservatet påverkas inte på annat sätt än allmänna lagar, förordningar och hänsynsregler som gäller all mark. ▪ Uppgifter om Göpeborgen ska kompletteras i handlingarna.

Konsekvensutredning

Konsekvensutredning, enligt 4 § förordning (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning, av förslag till föreskrifter för naturreservatet Fegen i Falkenbergs kommun.

Bakgrund

Länsstyrelsen avser att besluta om att bilda naturreservatet Fegen. Enligt 4 § förordning om konsekvensutredning vid regelgivning ska Länsstyrelsen göra en konsekvensutredning av de föreslagna föreskrifterna. Länsstyrelsen har gjort en konsekvensutredning av de föreskrifter som har karaktären av normföreskrifter, d.v.s. de som riktar sig mot allmänheten enligt 7 kap. 30 § miljöbalken.

Konsekvensutredning

Syftet med föreskrifterna

Föreskrifterna innebär vissa vistelsebestämmelser för allmänheten i området. Syftet är att trygga ändamålet med reservatet så att skador på naturvärden inte uppstår.

Effekter

För delar av sjön förlängs tiden för tillträdesförbud med två veckor jämfört med tidigare beslut. En dragväg för kanoter kommer att hållas tillgänglig mellan Västra och Östra Fegen för att göra Östra Fegen tillgängligt för kanotister även under tiden för tillträdesförbud.

Tiden för hastighetsbegränsning av båtar förlängs med två veckor jämfört med tidigare beslut. Hastighetsbegränsningen har tidigare gällt hela sjön. I det nya beslutet undantas ett begränsat område vid Fegens samhälle i Hallands län från naturreservatets föreskrift om hastighetsbegränsning.

De nya föreskrifternas påverkan på allmänhetens friluftsliv bedöms vara begränsad.

Kostnader

De föreslagna föreskrifterna bedöms inte medföra några ytterligare kostnader av betydelse för vare sig allmänheten, markägarna eller kommunen. Kostnaden för skyltning, underhåll av lägerplatser och tillsyn finansieras genom Naturvårdsverkets anslag för skötsel av naturvårdsobjekt.

LÄNSSTYRELSEN
HALLANDS LÄN

Beslut om Kungörelsedelgivning

Länsstyrelsen förordnar med stöd av 16 § delgivningslagen (1970:428), att delgivning av detta beslut skall ske genom kungörelse. Kungörelsen ska införas i Hallands nyheter. Beslutet hålls tillgängligt på Länsstyrelsen, Slottsgatan 2, Halmstad

Upplysningar om hur man överklagar

Om Ni vill överklaga detta beslut skall Ni skriva till Länsstyrelsen, 301 86 Halmstad. Ange beslutets diarienummer och vilken ändring i beslutet Ni vill ha.

Länsstyrelsen måste ha fått Ert överklagande **senast den 9 april 2010**, annars kan överklagandet inte prövas.

Länsstyrelsen sänder överklagandet vidare till regeringen för prövning, om Länsstyrelsen inte själv ändrar beslutet på det sätt Ni har begärt. Om något är oklart kan Ni vända Er till Länsstyrelsen.